

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ÖZEL EĞİTİM REHBERLİK ve DANIŞMA HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PROGRAMI

YOL HARİTASI

ANKARA, 2014

T.C.
MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri
Genel Müdürlüğü

BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PROGRAMI

Yol Haritası

4 Akşam Sanat Okulu Matbaası, Ankara - 2004

KOORDİNATÖR

İsmail TOKSÖZ
Genel Müdür Yardımcısı V.

KOORDİNATÖR YARDIMCISI

Saliha G. GÜNDOĞAN
Şube Müdür V.

HAZIRLAMA KOMİSYONU

Asude ZİHİNİ
Muharrem ÖZAKSOY
Hasan KIŞ
Serap A. CELEP
Z. Derya KAŞAR

YAYINA HAZIRLAYAN

Z. Pınar ÇELİKER

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	I
SUNUŞ	III
RENK ANAHTARI	VI
ANAHTAR TANIMLAR	VII

I. BÖLÜM

BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PROGRAMLARINA HAZIRLIK	1
ÖZEL EĞİTİM GEREKTİREN BİREYLERİN BELİRLENMESİ	2
ERKEN ÇOCUKLUKTA FARKINA VARMA VE YAPILACAK ÇALIŞMALAR	3
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE FARKINA VARMA VE YAPILACAK ÇALIŞMALAR	5
ZORUNLU EĞİTİM DÖNEMİ-FARKINA VARMA VE OKUL TABANLI ÇALIŞMALAR	8
GÖNDERME	14
TANILAMA	16
YÖNELTME	25
YERLEŞTİRME	29

II. BÖLÜM

BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PROGRAMLARININ GELİŞTİRİLMESİ VE UYGULANMASI	31
BEP NEDİR?	32
NEDEN BEP?	34
KİM HAZIRLAR?	35
BEP GELİŞTİRME BİRİMİ ÜYELERİNİN GÖREV VE SORUMLULUKLARI	36
BEP GELİŞTİRME BİRİMİ TOPLANTISI	41
ETKİLİ BİR BEP İÇİN ÖNERİLER	46
BEP DOSYASI	47
BEP VE DEĞERLENDİRME	55
KAYNAKÇA	58
KATKIDA BULUNANLAR	61

ÖN SÖZ

Yetersizliği olan (görme, işitme, öğrenme vb.) bireyler, günümüzde sosyal hayatın önemli ilgi alanlarından biri olmuştur. Bu bireylerin toplumdaki yerlerini alabilmeleri için sağlık, eğitim, istihdam ve sosyal hayata ilişkin hizmetlerin onların ihtiyaçları ve beklentileri doğrultusunda düzenlenmesi gerekmektedir.

Bilindiği gibi, 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve bu kararnameye dayalı olarak hazırlanan Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği; özel eğitim gerektiren bireylerin, Türk Millî Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkeleri doğrultusunda, genel ve meslekî eğitim görme haklarını kullanabilmelerini sağlamaya yönelik esasları düzenlemek üzere yayımlanmıştır.

Söz konusu mevzuatta özel eğitim; "Özel eğitim gerektiren bireylerin eğitim ve sosyal gereksinimlerini karşılamak için özel olarak yetiştirilmiş personel, geliştirilmiş eğitim programları ve yöntemleri ile özel eğitim gerektiren bireylerin bireysel yeterliliklerine dayalı, gelişim özelliklerine uygun ortamlarda sürdürülen eğitim" olarak tanımlanmaktadır.

Yürürlükte olan mevzuat özel eğitim alanında reform sayılabilecek pek çok yeniliğe imza atarken, özel eğitim gerektiren bireyler için, bireyselleştirilmiş eğitim plânı geliştirilmesini ve eğitim programlarının bireyselleştirilerek uygulanmasını özel eğitimin temel ilkeleri arasında sıralamıştır.

Bireyselleştirilmiş eğitim programı (BEP); bir öğrenci için eğitim ortamında izlenecek bir veya daha fazla düzenlemenin planlandığı yazılı bir belgedir. Bu belgede öğrencinin söz konusu program, sınıf ya da konu sonunda öğreneceği bilgilerdeki uyarlamalar/değişiklikler belirtilir. Bu yönüyle de bireyselleştirilmiş eğitim programı hazırlama ve uygulama, öğrenciyi merkez alan modern eğitim yaklaşımının temel niteliklerindedir. Öğrenme özelliklerine dayalı olarak, kişiye uygun bireyselleştirilmiş eğitim programlarının geliştirilmesi hem genel hem de özel eğitimde önemi gittikçe artan bir uygulamadır. Dolayısıyla, özel eğitim gerektiren öğrenciler için olduğu kadar tüm öğrenciler için de bireysel farklılıklar dikkate alınarak hazırlanacak eğitim programlarının geliştirilmesi, var olan programların bu anlayışa göre yeniden düzenlenmesi ve buna dayalı olarak eğitimin bireylere göre planlanması, eğitim anlayışımızın önde gelen hedeflerinden biridir.

Bu bakımdan hazırlanan bu kılavuz, öncelikle özel eğitim alanında çalışan öğretmenler, yöneticiler ve özel eğitim gerektiren öğrencilerin aileleri için gerekli olmakla birlikte, BEP sürecinin etkili bir biçimde uygulanmasını sağlamak amacıyla tüm öğretmen ve uzmanların yararlanacağı bir kaynak olacaktır. Bu çalışmanın, özel eğitim alanındaki hizmetleri daha ileriye taşımaya diliyorum, bu kılavuzda emeği geçenleri kutluyorum.

Doç. Dr. Hüseyin ÇELİK
Millî Eğitim Bakanı

SUNUŞ

573 Sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve bu kararnameye dayalı olarak hazırlanan Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğinde, bireyselleştirilmiş eğitim programları (BEP) geliştirilmesinin özel eğitimin temel ilkelerinden biri olarak kabul edilmiştir. Bu nedenle alanda çalışan uygulamacıların desteklenmesi ve bilgilendirilmesi gerekmektedir. Bu ihtiyaç doğrultusunda 2000 yılından itibaren bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirilmesi konusunda düzenli olarak hizmet içi eğitim faaliyetleri yapılmaktadır. Özel eğitim alanında çalışanların tamamına hitap edecek bir kılâvuzun hazırlanması ihtiyacı da o günlerde kendini hissettirmiştir.

Bu konudaki yol haritası, 2001 yılında Ankara Millî Eğitim Müdürlüğünün bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirme çalışmalarında hissedilen bu ihtiyacı karşılamaya yönelik arayışları ile oluşmaya başlamıştır.

BEP hazırlama/geliştirme çalışmalarına yol göstermek amacıyla hazırlanan ilk kılâvuz taslağı; uygulamanın sağlıklı bir şekilde yaygınlaştırılması amacıyla Ankara İlindeki rehberlik ve araştırma merkezleri, özel eğitim okulları ve hatta kaynaştırma uygulaması yapılan ilköğretim okullarında verilen seminerlerin ardından hayata geçirilmiştir. Bu süreçte uygulamadan alınan geri bildirimlerle kılâvuz üzerinde gerekli düzenlemeler/düzeltilmeler yapılmıştır.

Söz konusu yol haritası BEP geliştirme çalışmalarına yol göstermek amacı ile hazırlanmış olup iddialarını titizlikle bu sınırlılık içinde tutan bir çalışmadır. Bu kılâvuz; özel eğitim gerektiren bireyin farkına varma, yönlendirme, eğitsel tanılama, yöneltme ve yerleştirme çalışmalarının ardından, hangi çocuk için BEP hazırlanması gerektiği ile BEP geliştirme ve uygulama sürecinde görev alanların yetki ve sorumluluklarını tanımlayarak, etkili bir BEP geliştirmek için birtakım önerilerde bulunmakta ve BEP geliştirme sürecinde kullanılacak form ve dosyalara yer vermektedir.

Bu kılâvuz çocuğun farkına varma sürecinden başlayarak uygun eğitim ortamına yerleştirilmesi/özel eğitim tedbiri alınması ve eğitim ihtiyaçlarının plânlanmasına kadar olan süreci betimlemektedir. Ancak, öğretim plânlarının hazırlanması sırasında ihtiyaç duyulan her türlü ölçüt bağımlı ölçü aracı hazırlama ve öğretim materyalleri geliştirme konuları başka bir çalışmada ayrıntılı olarak ele alınacaktır.

BEP geliştirme birimlerini, çekirdek birim ve genişletilmiş birim olarak ikiye ayırmak mümkündür. Çekirdek birimin, çocukla sürekli etkileşimde olan üyeler (sınıf öğretmeni, özel eğitim öğretmeni, rehber öğretmen, aile, özel eğitim gerektiren bireyin kendisi vb.) olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Ancak, özel eğitim gerektiren bireyin farklı eğitim ihtiyaçlarının karşılanması, öğrenmenin kalıcı ve etkili olabilmesi için eğitim ortamında (program, materyal, mekan vb.) yapılması gerekli düzenlemeler göz önüne alınarak birim üyeleri değiştirilebilir/zenginleştirilebilir.

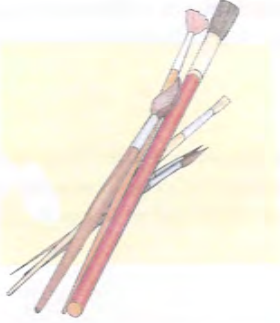

BEP'in başarısı; bireyle ilgili verilerin doğru toplanmasına, gerçekçi amaçlar belirlenmesine ve tarafların sorumluluklarını yerine getirmesine bağlıdır. İyi hazırlanmış ve uygulanmış bir BEP, özel eğitim gerektiren bireyin öğrenme ihtiyacını karşılaması için birçok fırsat tanıyor demektir. Bu da bireylerin toplum içindeki rollerini gerçekleştiren, başkaları ile iyi ilişkiler kuran, iş birliği içinde çalışabilen, çevresine uyum sağlayabilen, üretici ve mutlu bir vatandaş olarak yetişmelerini sağlayacaktır.

Üniversitelerden alınan görüşler ve deneyimli eğitimcilerin katkıları ile hazırlanan bu kılavuzda emeği geçenlere teşekkür eder, bu yolda yürümek isteyen bütün eğitimcilerin yolunun açık olmasını dilerim.

A. Haydar SILDIROĞLU
Genel Müdür

RENK ANAHTARI

- Ana metin
- Destekleyici metinler
- Özel eğitim hizmetleri yönetmeliğinden alınan maddeler
- 573 sayılı özel eğitim hakkında kanun hükmünde kararnameden alınan maddeler
- Özel eğitim ve BEP'e ilişkin süreç şemaları
- BEP dosyası ve BEP formları

ANAHTAR TANIMLAR

573 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK):

Özel eğitim gerektiren bireylerin, Türk Millî Eğitimi'nin genel amaçları ve temel ilkeleri doğrultusunda, genel ve meslekî eğitim görme haklarını kullanabilmelerini sağlamaya yönelik esasları düzenleyen 06.06.1997 tarih ve mükerrer 23011 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kanun Hükmünde Kararname.

Yönetmelik:

Özel eğitim gerektiren bireylere doğrudan veya dolaylı olarak sunulacak eğitim hizmetlerini ve bu hizmetleri sağlayacak kurumların işleyişini düzenleyen 18 Ocak 2000 tarih ve mükerrer 23937 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulan 'Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'.

Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu:

Eğitim öğretim kurumlarındaki özel eğitim hizmetlerini düzenlemek, eş güdümlü bir şekilde yürütülmesini sağlamak, izlemek ve değerlendirmek üzere millî eğitim müdürlüklerinde oluşturulan kurul.

Eğitsel Tanılama, İzleme ve Değerlendirme Ekibi (Ekip):

Özel eğitim gerektiren bireylerin; tüm gelişim alanlarındaki yeterlilik ve gereksinimlerinin eğitsel amaçla değerlendirilmesi doğrultusunda eğitim amaçları ve hizmetlerinin bir bütünlük içinde, disiplinler arası bir yaklaşımla plânlanması ve yürütülmesinde eş güdümü sağlayan ekip.

Eğitsel Tanılama:

Eğitsel amaçla, bireyin tüm gelişim ve disiplin alanlarındaki özelliklerinin belirlenerek değerlendirilmesi süreci.

Özel Eğitim Gerektiren Birey:

Çeşitli nedenlerle, bireysel özellikleri ve eğitim yeterlilikleri açısından yaştlarından beklenen düzeyden anlamlı farklılık gösteren birey.

Yetersizlik:

Zedelenme ya da bazı sapmalar sonucu, bir insan için normal bir etkinliğin ya da yapının önlenmesi, sınırlandırılması hali.

Engel:

Bireyin yetersizliği nedeniyle, yaşadığı sürece, yaş, cins, sosyal ve kültürel farklılıklara bağlı olarak oynaması gereken rolleri gereği gibi oynayamama durumu.

Özel Eğitim:

Özel eğitim gerektiren bireylerin eğitim ve sosyal gereksinimlerini karşılamak için özel olarak yetiştirilmiş personel, geliştirilmiş eğitim programları ve yöntemleri ile, özel eğitim gerektiren bireylerin bireysel yeterliliklerine dayalı, gelişim özelliklerine uygun ortamlarda sürdürülen eğitim.

Kaynaştırma:

Özel eğitim gerektiren bireylerin, eğitim ve öğretimlerini yetersizliği olmayan akranları ile birlikte sürdürmeleri esasına dayanan destek eğitim hizmetlerinin sağlandığı özel eğitim uygulamalarıdır.

Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Geliştirme Birimi (Birim):

Okul ve kurumlarda, özel eğitim gerektiren bireyler için, bireyselleştirilmiş eğitim programının geliştirilmesi, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla oluşturulan birim.

I. BÖLÜM

BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PROGRAMLARINA HAZIRLIK

ÖZEL EĞİTİM GEREKTİREN BİREYİN BELİRLENMESİ

Bireylerin özel eğitim gereksinimlerinin belirlenmesi, öncelikle gelişim sürecindeki sorunların tanınması ile mümkündür. Bu sorunlar ne kadar erken tanınırsa, eğitime o kadar erken başlanacaktır. Bazı davranışların, ortaya çıkar çıkmaz çözümlenmesi, kökleri uzun döneme yayılan öğrenme yetersizliklerinin giderilmesinden çok daha kolaydır.

Erken tanı; bireyin ve engelinin bir an önce kabul edilmesini olanaklı kılacağı, tıbbî tedavi ve rehabilitasyon çalışmalarının, eğitim hizmetlerinin bireye zamanında ve işlevsel olarak ulaşmasını sağlayacağı için önemlidir. Bireyin erken tanılama sürecine alınabilmesi için fark edilmesi gerekir.

Madde 6:

Ozel eğitim gereksinimi olduğu düşünülen birey:

- Riskli hamilelikte izleme,
- Doğum anında ortaya çıkan güçlükler,
- Erken çocukluk döneminde farkına varma,
- Bireyin, ailesinin veya kendisinin doğrudan başvurusu,
- Zorunlu eğitim çağı ve sonrasında farkına varma,
- Sağlık ve eğitim amaçlı düzenli taramalar,
- Diğer kurum ve kuruluşlardan başvuru sonucu belirlenir.

Çocuk;

- ✓ Ağır derecede sorun yaşıyorsa, çabuk fark edilir.
- ✓ Annenin gebeliğinden itibaren düzenli hekim kontrolünde ise, sorunu ağır ya da hafif, erken fark edilebilir.
- ✓ Hafif derecede sorun yaşıyorsa, düzenli hekim kontrolünde olsa bile yaşadığı bazı sorunlar ailesi ya da yakın çevresi tarafından okula başlayana dek fark edilmeyebilir, eğitim ve öğretim süreci ile doğru orantılı olan olgunlaşma evresinde açığa çıkabilir. Bu durumda sorunlar tarama ölçekleri ya da öğretmen gözlemleri ile fark edilebilir.

ERKEN ÇOCUKLUKTA (0-36 AY) FARKINA VARMA VE YAPILACAK ÇALIŞMALAR

Çocuğun bireysel farklılıkları, gelişim süreci içinde aileler tarafından 'Benim çocuğumda bir sorun var.' biçiminde algılanabilmektedir. Bu algımanın çocuğun bireysel farklılığından doğan bir özellik, bir yetersizlik ya da gelişim geriliğine işaret edip etmediği değerlendirilmek üzere, çocuğun tıbbî tanısı yapılmalıdır. Tıbbî tanı doğrultusunda; tedavi ile birlikte eğitim hizmetleri de programlanmalı, tıbbî tedavi ve rehabilitasyon sürdürülürken destek eğitim hizmetlerine de hemen başlanmalıdır.

Erken Çocukluk Dönemi Eğitimi

Madde 23:

Özel eğitim gereksinimleri belirlenmiş, 0-36 ay arasındaki çocuklar için özel eğitim hizmetleri, öncelikle ailenin bilgilendirilmesi ve desteklenmesi temeline dayalı olarak, üniversitelerle iş birliği ile eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibi ve gezerek özel eğitim görevi verilen öğretmen tarafından evlerde ve kurumlarda sürdürülür. Planlanan bu eğitim doğrultusunda çocuk, aile ve eğitimci aşağıdaki hususlar çerçevesinde birlikte çalışır.

- Çocuğun özel eğitim gereksinimlerinin belirlenmesi; tanılama, izleme ve değerlendirme ekibi tarafından mümkün olduğunca ev gözlemleri ve gelişim ölçekleri kullanılarak yapılır.
- Eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibi tarafından yapılacak inceleme ve değerlendirme çalışmaları, en az altı ayda bir yinelenir.
- Aile eğitimi hizmetlerinde, çocuğun ve ailenin ne tür destek hizmetler alacağı ve bu hizmetlerin kim tarafından, nasıl ve ne zaman verileceği eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibi tarafından belirlenir.
- Bu çocukların, sosyal yönden gelişimlerini desteklemek ve ailelerin bilgi ve deneyimlerini arttırmak için, resmi ve özel kreşlerde, bireysel özellikleri ve yaşları dikkate alınarak, belirlenen bir günde yarı zamanlı oyun grubuna ya da etkinlik grubuna devam etmesine karar verilebilir.
- Aileler; eğitsel oyun, oyuncak, oyuncak kütüphaneleri, özel eğitim gerektiren çocuklara kendilerini serbest ifade etme olanağı sağlayan oyun-eğlence alanları ve eğitsel kitap gibi konularda bilgilendirilir ve özendirilir.

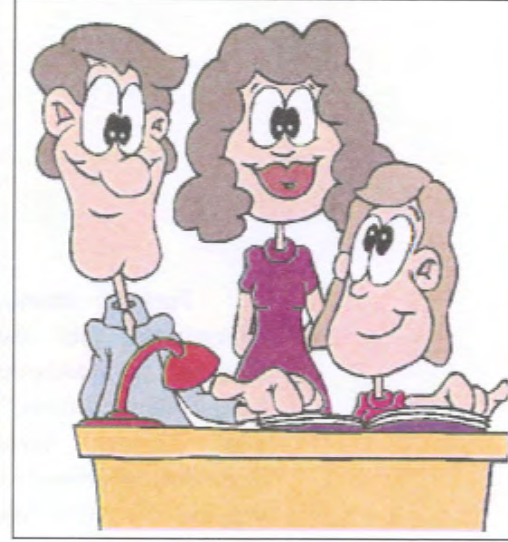
Farkına varma

Tıbbi tanılama ve özel eğitim gereksinimlerinin belirlenmesi

Üniversiteler, eğitsel tanılama, izleme, değerlendirme ekibi ve gezerek özel eğitim görevi verilen öğretmen tarafından ailenin bilgilendirilmesi ve desteklenmesi

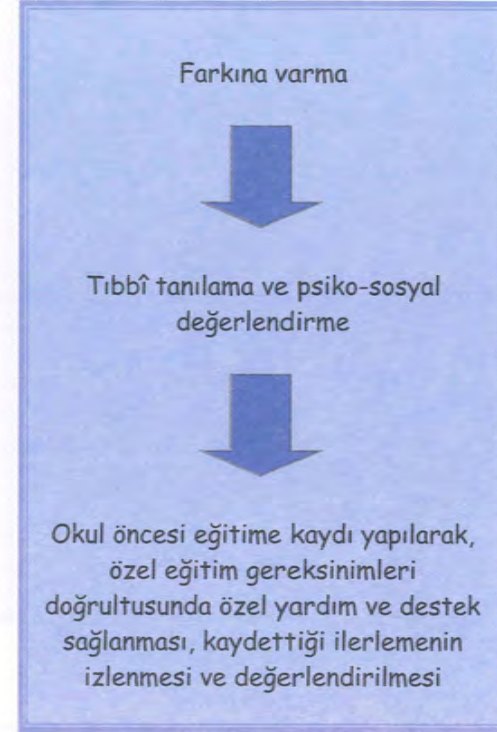

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE (36-72 AY) FARKINA VARMA VE YAPILACAK ÇALIŞMALAR

Tıbbî tanı konmamış ve çocuk okul öncesi eğitime devam etmiyor ise;

Farkına varma süreci erken çocukluk dönemindeki gibi işler. Gelişim süreci içinde bireysel farklılıklarının yetersizlik olduğundan kaygılanılan çocuğun, bu farklılığın nedeni, var olan durumu, ileride çıkabilecek sorunlar açısından değerlendirilmek üzere tıbbî tanılması yapılmalıdır. Tıbbî tanı doğrultusunda, tedavi ve rehabilitasyon çalışmaları devam ederken eğitime başlanmalı ve destek hizmetler sunulmalıdır.

Tıbbî tanı konmuş ve çocuk okul öncesi eğitime devam etmiyor ise;

Madde 7:

Tanısı konulmuş özel eğitim gerektiren çocuklar için okul öncesi eğitimi zorunludur. Bu eğitim, özel eğitim okulları ile diğer okul öncesi eğitim kurumlarında verilir. Gelişim ve bireysel özellikleri dikkate alınarak, özel eğitim gerektiren çocukların okul öncesi eğitim süreleri uzatılabilir.

Madde 24:

Özel eğitim gereksinimleri belirlenmiş, 37-72 ay arasındaki çocuklar için, okul öncesi eğitimi zorunludur ve kaynaştırma uygulamaları temeline dayalı olarak, destek eğitim plânları çerçevesinde sürdürülür. Özel eğitim gerektiren çocukların, bireysel yeterliliklerine dayalı gelişim özellikleri dikkate alınarak okul öncesi özel eğitim sınıfları ve okulları da açılabilir. Oluşturulacak özel eğitim sınıflarında ve okul öncesi özel eğitim okullarında sınıfların mevcudu; bir öğretmen için altı, iki öğretmen için on çocuktan fazla olamaz. Bu çocuklarda tuvalet eğitimi koşulu aranmaz.

Tanılama

Okul öncesi eğitime kaydı yapılarak, özel eğitim gereksinimleri doğrultusunda yardım ve destek sağlanması

Kaydettiği ilerlemenin izlenmesi ve değerlendirilmesi

Çocuk okul öncesi eğitime devam ediyor ve tıbbî tanısı konmamış ise;

Süreç, okul öncesi eğitim kurumunda görev yapan bir öğretmenin, bir uzmanın ya da çocuğun anne-babasının, çocuğun özel eğitim gereksinimleri olduğu yönünde belirtiler gösterdiğine ilişkin kaygılarını dile getirmesi ile başlar. Bu kaygı ya çocuğun öğretmeninden gelecektir ya da öğretmenine iletilecektir. Bu aşamada çocuğun eğitim gereksinimleri belirlenerek, bu gereksinimlerinin karşılanması için harekete geçilmesi, kaydettiği ilerlemenin izlenmesi ve değerlendirilmesi gerekmektedir.

Çocuğun öğretmeni; çocukla ilgili bilgi toplayacak ve eğitim gereksinimlerine ilişkin ilk değerlendirmeyi yapacak, çocuğun gereksinimlerinin en iyi biçimde karşılanması amacıyla sınıf içinde yürütülen çalışmaların farklılaştırılmasının yollarını araştırarak eğitim programı çerçevesinde çocuğa özel yardım sağlayacak, çocuğun kaydettiği ilerlemeleri izleyecek ve gözden geçirecektir.

Okul öncesi eğitim kurumunun yöneticisinin atması gereken en önemli adım; çocuğun eğitimine devam edilirken, incelenmek üzere tıbbi tanılamaya göndermek olmalıdır.

Farkına varma

Tıbbî tanılama ve psiko-sosyal değerlendirme

Okul öncesi eğitime devam ederken, özel eğitim gereksinimleri doğrultusunda özel yardım ve destek sağlanması, kaydettiği ilerlemenin izlenmesi ve değerlendirilmesi

ZORUNLU EĞİTİM DÖNEMİ FARKINA VARMA VE OKUL TABANLI ÇALIŞMALAR

Tanılama süreci; öğretmenlerin ya da öğrencinin anne-babasının, eldeki kanıtlara dayanarak çocuğun özel eğitim gereksinimleri olduğu yönünde belirtiler gösterdiğine ilişkin kaygılarını dile getirmesiyle başlar.

Bu dönemde öğrenci ile ilgili temel bilgilerin toplanması, çocuğun özel eğitim gereksinimlerinin belirlenmesi ve kayda alınması, bu gereksinimlerinin normal sınıfında karşılanması için harekete geçilmesi, kaydettiği ilerlemelerin izlenmesi ve incelenmesi gerekmektedir.

Tanılama sürecinde; sınıf öğretmeni, rehber öğretmen-psikolojik danışman, okul müdürü, anne-baba ve öğrenci işbirliği içinde çalışır.

Sınıf öğretmeni

- ✓ Hizmetin planlanması ve işbirliğinin kurulması için okul yönetimine başvurur.
- ✓ Öğrenci ile ilgili bilgi toplar, gereksinimlerine ilişkin ilk değerlendirmeyi yapar.
- ✓ Anne-babayla görüşür.
- ✓ Okulun rehber öğretmenini bilgilendirir ve önerilerine başvurur.
- ✓ Öğrencinin gereksinimlerinin karşılanması için sınıf içinde yürütülen çalışmaların farklılaştırılmasının yollarını araştırarak eğitim programı çerçevesinde özel yardım sağlar.
- ✓ Öğrencinin kaydettiği ilerlemeleri izler ve gözden geçirir.

Madde 8:

Okul öncesi eğitimi tamamlayan veya zorunlu ilköğretim çağına gelmiş özel eğitim gerektiren çocuklar için hazırlık sınıfları açılabilir. Hazırlık sınıflarının amaçları, öğrencilerin gelişim ve bireysel özellikleri ile gereksinimleri doğrultusunda onları örgün eğitimi izleyebilecekleri duruma getirmektir.

Rehber öğretmen-psikolojik danışman

- ✓ Öğretmenle iş birliği içinde, bilgi toplar, öğrencinin ve ailenin gereksinimlerini değerlendirir.
- ✓ Ailelere, öğrencilere, sınıf rehber öğretmenlerine ve gerektiğinde diğer okul personeline hizmet alanına uygun destek sağlar.
- ✓ Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine ilişkin öğrenci gelişim dosyalarını ve diğer gerekli kayıtları tutar, ilgili yazışmaları hazırlar ve istenen raporları düzenler.

Okul müdürü veya görevlendireceği müdür yardımcısı

- ✓ Hizmeti plânlar, iş birliğine yönelik önlemler alır.
- ✓ Öğrencinin gereksinimleri doğrultusunda kurum içi düzenlemeleri yapar.
- ✓ Gereksinim duyulan araç-gerecin geliştirilmesi veya sağlanması için önlem alır.

Madde 25:

Bünyesinde özel eğitim sınıfları bulunan ilköğretim okulları ile özel eğitim ilköğretim okullarında; öğrencilerin gelişim ve bireysel özellikleri doğrultusunda, onları örgün eğitimi izleyebilecekleri duruma getirmek için hazırlık sınıfları açılabilir. Hazırlık sınıflarında en fazla 10 öğrenci bulunur.

Hazırlık sınıf programı; bireylerin sosyal etkileşim, iletişim ve temel yaşam becerilerini geliştirmeye, sınıfa, okula ve yaşama uyumlarını arttırmaya yönelik hazırlanır. Kavrama, dinleme, anlama, anlatma, okuma ve yazmayla ilgili hazırlık çalışmalarını içeren bu programın süresi en fazla bir ders yılıdır.

Anne-baba

- ✓ Çocuğunun gereksinimlerine ilişkin değerlendirmelerini açıklar.
- ✓ Sağlığı ve gelişimine ilişkin görüşlerini belirtir.
- ✓ Performansına, okulda ve evde kaydettiği ilerlemelere ve davranışlarına ilişkin algılarını paylaşır.
- ✓ Yaşamakta olduğu güçlüğe etki eden başka etmen olup olmadığını bildirir.
- ✓ Güçlüğün giderilmesine ilişkin okuldan beklentilerini iletir

Öğrenci

- ✓ Yaşamakta olduğu güçlüklerle ilişkin görüşlerini ve bu güçlüklerin ne şekilde ele alınabileceğine yönelik değerlendirmelerini paylaşır.

Madde 8:

Zorunlu eğitim çağına gelen, özel eğitim gerektiren veya tanısı konulmamış ve yerleştirme kararı alınmamış her bireyin, başvurduğu okul öncesi eğitim kurumlarına ve ilköğretim okullarına kaydı yapılır. Kaydı yapılan öğrencinin durumu, özel eğitim gereksinimleri ve alınacak önlemler; rehber öğretmen-psikolojik danışman, sınıf öğretmeni veya özel eğitim öğretmeni, öğrenci velisi ve okul yönetimince belirlenir. Öğrencinin kaydettiği gelişmeler izlenir ve gerektiğinde okul dışından özel eğitim desteği sağlanır. Tüm önlemlere rağmen okulun programından yeterince yararlanamayan öğrenci için, okul yönetimi öğrencinin durumunu belirtir ayrıntılı bir rapor düzenleyerek milli eğitim müdürlüğüne gönderir.

OKUL TABANLI ÇALIŞMALARDA TOPLANAN BİLGİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE İYİLEŞTİRME ÖNERİLERİ

Toplanan bilgiler ışığında; rehber öğretmen, sınıf öğretmeni, öğrenci velisi ve okul yönetimince öğrencinin özel gereksinimlerinin en iyi şekilde nasıl ele alınabileceği değerlendirilir. Bu değerlendirme yapılırken;

- ✓ Öğrenci ile ilgilenen kişilerin algı farklılıklarının olabileceği,
- ✓ Ele alınması gereken eğitsel kaygıların o ana yönelik olabileceği,
- ✓ Çocuğun yaşadığı güçlüklerle daha geniş boyutlu olarak bakılmasının gerekebileceği göz önünde tutulmalıdır.

Uygulama aşamasında öğrencinin gereksinimlerine yönelik aşağıdaki uygulamalardan biri seçilecektir:

⇒ **Uygulanmakta olan eğitim programına devam edilmesi:**

Öğrenci ile ilgili toplanan bilgilerin değerlendirilmesi sonucunda sorunun, ortamın özelliklerinden, anne-baba, öğretmen, yönetici ve diğerlerinin tutum ve algılarından kaynaklanmış olabileceği sonucuna ulaşılabilir. Bu durumda anne-baba, öğretmen, yönetici ve diğerlerinin tutumlarına ve ortama yönelik önlem alınırken, çocuğun uygulanmakta olan eğitim programına devam etmesi sağlanır.

⇒ **Program uygulanırken, düzenlemeler yaparak öğrencinin kaydettiği ilerlemelerin izlenmesi ve incelenmesi:**

- ✓ Uygulanan program ve etkinliğe göre, gereksinimler doğrultusunda ortamın yeniden düzenlenmesi,
- ✓ Öğretim yönteminin farklılaştırılması,
- ✓ Materyal hazırlanması ve işlenişin zenginleştirilmesi,
- ✓ Haftalık ders dağıtım çizelgesinde gereksinimlere göre düzenlemeler yapılması.

Düzenlemeler yapılırken sürdürülen izleme ve değerlendirme çalışmalarının sonucuna göre, öğrencinin gereksinimleri karşılanmışsa uygulanan eğitim programına devam edilir. Gereksinimler karşılanmadıysa özel yardım ve destek sağlanması yoluna gidilir.

⇒Özel yardım ve destek sağlanması:

Öğretmene:

- ✓ Eğitim programı ve öğrencinin gereksinimlerine uygun düzenlemeleri yaparken uygulama esnekliği
- ✓ Materyal ve araç-gereç desteği
- ✓ Ortam düzenlenmesi
- ✓ Hizmet içi eğitim desteği
- ✓ Özel eğitim öğretmeni desteği

Anne-babaya:

- ✓ Okulda yapılan eğitim ve öğretimin aktarılması
- ✓ Ev ortamında yapılabilecek etkinliklerin öğretimi
- ✓ Aile eğitimi programı
- ✓ Gerekliyorsa psikolojik yardım

Öğrenciye:

- ✓ Karşılaştığı sorunların çözümü ile ilgili kurumlar hakkında bilgilendirme
- ✓ Problem davranışla baş etmesine yönelik tekniklerin öğretimi
- ✓ Gerekliyorsa psikolojik yardım

gibi hizmetler sağlanmalıdır.

Gerek duyulan bilgiler

- ✓ Öğrencinin sınıf ve başarı kayıtları,
- ✓ Müfredat programına göre geldiği yer,
- ✓ Okul ortamında davranışlarına ilişkin gözlem raporları.
- ✓ Anne-babanın değerlendirmeleri,
- ✓ Standardize test sonuçları ya da profilleri,
- ✓ Sağlık hizmetleri, sosyal hizmetler ya da diğer bir kaynaktan okula gelen bilgiler.

Yapılan değerlendirme sonucunda, öğrencinin gereksinimleri karşılanmışsa uygulanan eğitim programına devam edilir.

Sağlanan her türlü yardım ve destek hizmetlerine karşın öğrencinin verilen eğitim hizmetleri ve uygulanan eğitim programından yararlanamaması durumunda öğrenci, tanılama amacıyla eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibine

GÖNDERİLİR.

Farkına varma (Öğretmenin bilgi toplaması, ilk değerlendirmeyi yapması)

Okul yönetimi, rehber öğretmen, öğretmen, anne-baba ve öğrencinin sorunu değerlendirmeleri

Uygulanmakta olan eğitim programına devam edilmesi

Program uygulanırken düzenlemeler yapılarak öğrencinin kaydettiği ilerlemelerin izlenmesi ve incelenmesi

Özel yardım ve destek sağlanması

GÖNDERME SÜRECİ

GÖNDERME SÜRECİ

OKULUN HAZIRLAYACAĞI GÖNDERME RAPORUNDA BULUNMASI GEREKEN BİLGİLER

- ✓ Daha önce devam ettiği okullar da dahil sınıf kayıtları
- ✓ Müfredat programına göre geldiği yer
- ✓ Eğitim ortamındaki davranışlarına ilişkin yapılan gözlem raporları
- ✓ Eğitim ortamında yürütülen çalışmaların farklılaştırılmasına ilişkin yapılan değerlendirme sonuçları
- ✓ Öğrencinin kaydettiği ilerlemelere ilişkin değerlendirme sonuçları
- ✓ Standart test sonuçları ya da profilleri
- ✓ Tıbbî değerlendirme raporları
- ✓ Öğrenci aile dışı bir kurumdan geliyor ise, kurumdan gelen bilgiler

Anne-babanın;

- ✓ Çocuğunun gereksinimlerine ilişkin değerlendirmeleri, sağlığı ve gelişimine ilişkin görüşleri
- ✓ Performansına, okulda ve evde kaydettiği ilerlemelere ve davranışlarına ilişkin algıları
- ✓ Yaşamakta olduğu güçlüğe etki eden herhangi bir etmen olup olmadığı
- ✓ Güçlüğün giderilmesine ilişkin okulda neler yapılması gerektiği konusundaki beklentileri

Öğrencinin;

- ✓ Yaşamakta olduğu güçlüklerle ilişkin görüşleri ve bu güçlüklerin ne şekilde ele alınabileceğine ilişkin değerlendirmeleri

GÖNDERME SÜRECİ

Sağlanan her türlü yardım ve destek hizmetlerine karşın öğrencinin verilen eğitim hizmetleri ve uygulanan eğitim programından yararlanamaması durumunda, yapılan tüm çalışmalar ve verilen destek hizmetleri raporlaştırılarak, eğitim gereksinimlerinin belirlenmesi amacıyla öğrenci, hazırlanan **gönderme raporu** ile birlikte eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibine gönderilir.

TANILAMA

TANILAMA

Tanılama nedir?

Madde 9:

Tanılama; özel eğitim gerektiren bireylerin yeterli ve yetersiz yönleri ile bireysel özelliklerini, ilgilerini belirlemek amacıyla tıbbî, psiko-sosyal, eğitim alanlarında yapılan değerlendirme sürecidir.

Tanılama ilkeleri nelerdir?

Madde 10:

Tanılama ilkeleri şunlardır:

- Erkenlik ilkesi; tanılama mümkün olduğunca erken yaşta yapılır.
- Bütünlük ilkesi; tanılama çok yönlü, bireyin tüm gelişim öyküsü değerlendirilerek yapılır.
- Çeşitlilik ilkesi; tanılama sürecinde uygulanan tekniklerde, yöntemlerde, disiplinlerde çeşitlilik esastır.
- Süreklilik ilkesi; tanılama süreci farklı disiplin alanlarındaki uzmanlarca sürekli değerlendirilir.
- Yeterlilik ilkesi; tanılamada bireyin yeterli-yetersiz olduğu yönler birlikte değerlendirilir.
- İş birliği ilkesi; tanılama sürecinde aile, okul ve uzmanlar iş birliği içinde çalışır.
- İsteklilik ilkesi; tanılama sürecinin her aşamasında ailenin ve gerektiğinde bireyin görüşü alınarak katılımı sağlanır.
- Gizlilik ilkesi; tanılama sürecinin her aşamasında birey ile ailenin görüş ve onayları alınmadan hiçbir açıklama yapılmaz. Elde edilen bilgi ve değerlendirme sonuçları eğitim ve yönlendirme amaçlı kullanılır.

Madde 5:

Her aşamadaki tanılamada, bireyin eğitsel performans düzeyi belirlenir, gelişim alanlarındaki özellikleri değerlendirilir ve bu değerlendirme sonuçları dikkate alınarak eğitim amaçları ve hizmetleri plânlanır, en uygun eğitim ortamına yerleştirilmesine karar verilir.

Tanılama, değerlendirme ve yerleştirme sürecinin her aşamasında ailenin de görüşü alınarak katılımı sağlanır.

TIBBÎ TANILAMA VE PSİKO-SOSYAL DEĞERLENDİRME

Tıbbî tanılamadan sonra hekim epikriz hazırlayacaktır. Epikriz, eğitimciye ya da aileye hastalığın, engelin, kullanılan cihazın, ilacın niteliği ve bu gibi konularda izlenecek yolu gösteren bilgi ve öneriler içeren bir rapordur.

Eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibi epikrizden;

- ✓ Eğitim ve öğretimin bireye ulaşması sürecinde, bireyin tıbbî sınırlılıklarının bilgisini (örneğin, işitme cihazı kullanan bir çocukta, kulak akıntısı varsa, ilaç tedavisi süresince cihaz kullanamayacaktır),
- ✓ Bireyin özel durumlarının ne ve ne kadar olduğu bilgisini (örneğin epilepsisi olan bireyin nöbetleri ile ilgili uygulama ve önlemler) bekler.

Tıbbî tanılama ve psiko-sosyal değerlendirme özel eğitim gerektirdiği düşünülen bireyin yaşamını, eğitim ve öğretimini sürdürebilmesi için fizyolojik, psikolojik ve sosyal açıdan literatürde saptanmış alt ve üst sınırların neresinde olduğunun belirlenmesine yönelik çok yönlü değerlendirme sürecidir. Bireyin sahip olduğu zihinsel, görme, işitme veya ortopedik yetersizliklerinin türü ve derecesi ile uyum becerilerinde akranları ile arasındaki farklılığının belirlenmesi amacıyla yapılır.

Tıbbî tanılama ve değerlendirme; yetersizliğin oluşumunun önlenmesi, var olan yetersizliğin olabildiğince erken teşhisi, tıbbî sınırlılıklar sonucu oluşan yetersizliğin giderilmesi için uygun tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerinin belirlenmesi sürecidir. Eğitim açısından tıbbî değerlendirmenin sürekliliği de önemlidir. Çünkü bireyin tıbbî sınırlılıklarının sürekli değerlendirilmesi, eğitim ve öğretim ortamının da sürekli değerlendirilmesine yol açacaktır.

Tıbbî tanılama sonrasında, birey psiko-sosyal değerlendirme sürecine alınır.

Psiko-sosyal değerlendirmede kullanılan testler, bireyin diğer bireylerden farklılıklarının hangi alanlarda olduğunun belirlenmesini sağlar. Değerlendirme tek bir testle değil, birden çok standardize test uygulanarak yapılır.

Tıbbî ve psiko-sosyal değerlendirme sonrasında değerlendirme raporu ile birlikte birey eğitsel tanılama sürecine alınır.

EĞİTSEL TANILAMA

Eğitsel tanılama yetersizlikten etkilendiği tespit edilen öğrencinin, gelişim ya da disiplin alanlarında yapabildiklerinin, yani yeterliliklerinin belirlenerek gereksinimlerinin ortaya çıkarılmasıdır.

Eğitsel tanılama sürecinde, ölçüt bağımlı ölçü araçları ve gözlemlerden yararlanır. Bu araçlar, bireylerin birbirleriyle karşılaştırılmasını önler, gelişim ya da disiplin alanlarında kendi içinde güçlü ve zayıf yanlarının objektif bir biçimde ortaya çıkarılmasını sağlar.

Yapılan bu ölçümler ve gözlemler sonucunda, öğrencinin yapabildiklerinin değerlendirilmesi ve izlenmesi amacıyla bir çizelge oluşturulur. Bu çizelge, yerleştirme kararından sonra bireyin yerleştirildiği kuruma ulaştırıldığında bireyselleştirilmiş eğitim programının hazırlanmasında birey için temel alınacak düzey de belirlenmiş olur.

Eğitsel Tanılama, İzleme ve Değerlendirme Ekibi nasıl oluşturulur?

Madde 17:

Rehberlik ve araştırma merkezleri bünyesinde eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibi; özel eğitim hizmetleri kurulundan sorumlu milli eğitim müdür yardımcısı veya şube müdürü ile rehberlik ve araştırma merkezi müdürünün iş birliği ile 19'uncu maddede belirtilen personelin görevlendirilmesi yoluyla oluşturulur.

EĞİTSEL TANILAMA

Madde 11:

Eğitsel amaçla bireyin, gelişim ya da disiplin alanlarında özelliklerinin belirlenerek değerlendirilmesi eğitsel tanılama sürecidir.

Bireyin eğitsel tanılması rehberlik ve araştırma merkezinde oluşturulan eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibi tarafından yapılır. Bu tanılamada bireyin;

- Zihinsel, fiziksel, duygusal, sosyal gelişim öyküsü,
- Tıbbi ve psiko-sosyal değerlendirme raporu,
- Bireysel yeterliliklerine dayalı gelişim özellikleri,
- Eğitim hizmetlerinden yararlanma süresi,
- Eğitim performansı dikkate alınır.

YÖNELTME

EĞİTSEL TANILAMA, İZLEME VE DEĞERLENDİRME EKİBİ ÜYELERİNİN GÖREV VE SORUMLULUKLARI

Ekip üyeleri kimlerdir?

Madde 19:

Eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibi aşağıdaki üyelerden oluşur:

- Rehberlik ve araştırma merkezi müdürü,
- İl genelindeki özel eğitim öğretmenlerinden 17'nci maddeye göre seçilecek bir üye,
- İl genelindeki gezerek özel eğitim görevi verilen öğretmenlerden 17'nci maddeye göre seçilecek bir üye,
- İl genelindeki psikologlardan 17'nci maddeye göre seçilecek bir üye,
- İl genelindeki eğitim programları hazırlamakla görevlendirilen öğretmenlerden 17'nci maddeye göre seçilecek bir üye,
- İl genelindeki rehber öğretmen-psikolojik danışmanlardan 17'nci maddeye göre seçilecek bir üye,
- İl genelindeki sosyal çalışmacılardan 17'nci maddeye göre seçilecek bir üye,
- Aile veya gönderen kaynak temsilcisi,
- Gereksinim duyulduğunda özel eğitim kurumunun veya kaynaştırma uygulaması yapılan okulun müdürü, sınıf öğretmeni veya rehber öğretmeni-psikolojik danışmanı ile il genelindeki 17'nci maddeye göre seçilecek odyolog, fizyoterapist, hekim, özel eğitim gerektiren bireylerin çalıştığı kurumlardaki iş yeri temsilcisi çağrılabilir.

EKİBİN GÖREVLERİ NELERDİR?

Madde 19:

- Özel eğitim gerektiren bireyin eğitsel tanılamasından önce; psiko-sosyal ve tıbbi değerlendirmesinin yapılmasını sağlamak için aileyi yönlendirir ve ilgili kurumlarla iş birliği yapar.
- Birden fazla teknik ve yöntem kullanarak, başvurusu yapılan özel eğitim gerektirdiği düşünülen bireyleri eğitsel tanılama sürecine alır.
- Bireyin gereksinimlerini belirler ve öncelik sırasına koyar. Uzun dönemli ve öğretim amaçlarını içeren ve EK 1'de belirtilen Destek Eğitim Planı ile EK 2'de belirtilen Yöneltilme Raporu'nu hazırlar ve özel eğitim hizmetleri kuruluna gönderir.
- Doğrudan okula kayıt veya özel eğitim kurulu tarafından verilen yerleştirme karar sonucunu izler, ilgili okul ile iş birliği yapar, bireyin uygun yerleştirilmediği durumlarda tanılama sürecini yıneler.
- Hazırladığı yöneltilme raporu doğrultusunda, yerleştirmenin yapıldığı kuruma, özel eğitim gerektiren bireye, destek eğitim planının uygulanmasında görev alanlara ve aileye danışmanlık yapar.
- Ailelerin gereksinimleri doğrultusunda aile eğitimi programları düzenler. Üniversite veya diğer kurumlarda düzenlenen aile eğitimi programları hakkında aileyi bilgilendirir.

Başkanın sorumlulukları

- a. Öğrencinin ekibe gelene kadar yaşadığı süreçte dosyasında toplanmış bilgilerin, ekibe sunulmasını sağlar.
- b. Tanılama, değerlendirme ve yöneltme için zaman çizelgesi oluşturur.
- c. Tanılamaya gelen öğrenciler için bireysel dosyalar oluşturulmasını ve toplanan bilgilerin muhafaza edilmesini sağlar.
- d. Tanılama ve değerlendirme oturumlarını plânlar.
- e. Ekip üyelerinin tanılama ve değerlendirme özetlerini ve önerilerini toplar, değerlendirme raporunun hazırlanmasını sağlar.
- f. Yöneltme oturumunu plânlar ve yöneltme raporunun hazırlanmasını sağlar. Yöneltme kararını özel eğitim hizmetleri kuruluna sunar.
- g. Yerleştirme sonrasında, yerleştirmenin yapıldığı kurumun BEP geliştirme birimine danışmanlık yapar, tüm yöneltme bilgilerini birime iletir.
- h. Yerleştirme sonrası izleme çalışmalarını plânlar ve sürdürür, izleme sürecinde ekibe gelen izleme bilgilerini toplar ve gerekiyorsa yeniden değerlendirmeyi plânlayarak yerleştirme seçeneklerini önerir.

Eğitsel Tanılama, İzleme ve Değerlendirme Ekibi Başkanı ve Görevleri

Madde 18:

Eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibi başkanı, rehberlik ve araştırma merkezi müdürü ya da görevlendireceği müdür yardımcısıdır.

Eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibi başkanının görevleri şunlardır:

- a. Eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibini oluşturur. Gerekse duyulan destek eğitim personelinin diğer kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapılarak, görevlendirilmesinin sağlanması için özel eğitim hizmetleri kurulu, millî eğitim müdür yardımcısı veya şube müdürüne teklifte bulunur.
- b. Özel eğitim gerektiren bireylerin; tüm gelişim alanlarındaki yeterlilik ve gereksinimlerinin eğitsel amaçla değerlendirilmesi doğrultusunda eğitim amaçları ve hizmetlerinin bir bütünlük içinde, disiplinler arası bir yaklaşımla plânlanması ve yürütülmesinde eş güdümü sağlar.

Öğrencinin sorumlulukları

- Bir öğretim dönemi içinde ne öğrenmek istediğini, gereksinimlerini ve güçlü yanlarını gözden geçirir.
- Umut ve arzuları konusunda ekibe düşünce ve duygularını ifade eder.

Anne-baba veya velinin sorumlulukları

- Çocuğunun gelişim süreci, öyküsü ve mevcut durum hakkında ekibe bilgi verir.
- Gözlemlerini yapar ve ekibe aktarır.
- Tanılama ve değerlendirme bilgilerinin oluşturulmasında ekibe yardımcı olur.
- Yöneltilme aşamasında, ailenin olanak ve sınırlılıklarını bildirerek ekibin kararının belirlenmesinde etkin rol oynar.
- İzleme ve yeniden değerlendirme süreciyle ilgili çalışmalara katılır.

Ailenin İtiraz Hakkı Madde 21:

Özel eğitim gerektiren bireyin; belirleme, tanılama ve yerleştirme sürecinde, aile; öncelikle bilgilendirilir ve yerleştirme sürecinde ailenin yazılı onayı alınır. Buna rağmen aile, yeni bir değerlendirme isteği ile her bir süreçte en fazla bir defa özel eğitim hizmetleri kuruluna, on beş gün içinde doğrudan itiraz edebilir. Özel eğitim hizmetleri kurulu söz konusu başvuruyu uygun gördüğü takdirde yeni bir değerlendirme sürecini başlatır, bir ay içinde aileyi bilgilendirir.

Eğitim personelinin sorumlulukları

- Tanılama, değerlendirme ve yöneltme oturumlarına katılır.
- Eğitsel kayıtları inceler.
- Değerlendirme alanlarının; yöntemleri, teknikleri, sırası, sorumlulukları ve sınırlılıkları ile ilgili eğitsel hedefler belirler.
- Tanılama ve değerlendirme yöntemlerinin uygulanmasında görev olarak, değerlendirme yapar ve rapor hazırlar.
- Öğrencinin sınıf içi davranışlarının, akademik performansının, uyum davranışlarının, sosyal durumunun, iletişim becerilerinin belirlenmesinde, ana-baba görüşmelerinin yürütülmesinde görev alır.
- Tıbbi verilerin değerlendirilmesinde görev alır, tıbbi sınırlılıklara eğitsel çözüm nerileri getirir.
- Özel eğitim gereksinimlerinin belirlenmesinde ve gereksinimlerin önceliklere göre sıralanmasında görev alır, önerilerde bulunur.
- Gelişimin kaydedilmesinde kullanılacak olan izleme çizelgelerinin oluşturulmasında görev alır.
- İzleme ve yeniden değerlendirme sürecinde görev alır.

Rehberlik ve psikolojik yardım personelinin sorumlulukları

- Aile görüşmeleri yapar.
- Öğrenciye, aileye ve öğretmene psikolojik danışmanlık yapar.
- Gönderme sürecinin doğru bir karar olup olmadığını kontrol eder.
- Öğrencinin iletişim becerilerini değerlendirir. Eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibine iletişim becerileriyle ilgili destek hizmetleri sağlar.
- Tanılama ncesi bilgileri alır, derler ve yorumlar.
- Öğrencinin bilişsel işlevleri, fiziksel gelişimi, sosyal, duygusal ve uyumsal durumuyla ilgili olarak gerekli lme ve değerlendirmeyi yapar.
- Tanılama sonuçlarını yorumlar, raporlaştırarak ekibe sunar.
- Yerleştirmeden sonra izleme ve yeniden değerlendirme sürecinde, gerekli danışmanlığı ve değerlendirmeyi yapar.
- Meslek eğitim ve rehabilitasyon açısından, değişik meslekî eğitim programlarını değerlendirir, bireyin çalışabileceği iş olanaklarını ve alanlarını araştırır.

EKİPTE GÖREVLENDİRME YOLUYLA BULUNABİLECEK ÜYELER

Sosyal çalışma personelinin sorumlulukları

- Ekibin, öğrencinin ortamını daha iyi anlaması için aile yapısını, sosyal geçmişini değerlendirerek raporlaştırır.
- Öğrencinin aile dışındaki kurumlarla (mahkeme, tutuk evi, yardım kurumları, yetiştirme yurtları gibi) olan ilişkilerini değerlendirerek raporlaştırır.
- Öğrencinin aile dışı bir kurumdan gelmesi hâlinde, kurumdaki yaşantılarını, çevre ilişkilerini değerlendirerek raporlaştırır.
- Tıbbî tanılmasına göre evde eğitim gerektiği düşünülen bireyin evinin fiziki ve sosyal bakımdan değerlendirmesini yapar ve ortamın uygun hâle getirilmesi için öneride bulunur.

Gönderen kaynağın yapacağı işler

Gönderen kaynak; özel eğitime gereksinim duyan öğrencinin belirlenmesi sürecinde yer alan öğretmen, okul yöneticisi, hekim ve benzeri kişi ya da kurum temsilcisidir.

Gönderen kaynak;

- Öğrenci hakkındaki bilgi, gözlem ve yorumlarını ekibe sunar.
- Gerektiğinde tanılama ve değerlendirme toplantılarına katılır.

Sağlık personelinin yapacağı işler

- Epikrizi açıklayarak tıbbî bilgileri iletir.
- Tıbbî sorunları ve sınırlılıkları değerlendirerek raporlaştırır, gerekli danışmanlığı yapar.

EĞİTSEL TANININ DEĞERLENDİRİLMESİ VE YÖNELTME KARARI

Eğitsel tanılama ve eğitsel tanılama bilgilerinin kaydedildiği çizelge, bireyin;

- ✓ Akademik başarı düzeyini,
- ✓ İletişim becerilerini,
- ✓ Dil ve konuşma gelişimini,
- ✓ Uyum davranışları ve öz bakım becerilerini de içeren sosyal-duygusal gelişimini,
- ✓ Görme ve işitmeyi de içeren algı ve duysal-motor becerilerini,
- ✓ Motor gelişimini,
- ✓ Mesleki ilgi ve becerilerini

belirlemeyi içerir.

Eğitsel tanılama süreci sonucunda, bireyin güçlü ve zayıf yanlarıyla birlikte eğitsel gereksinimleri ortaya çıkar. Bu aşamada yapılması gereken, bireyin gereksinim önceliklerini belirlemektir. Bireyin eğitsel tanılamasının ardından eğitsel gereksinimlerinin ve yerleştirme seçeneklerinin belirlenmesine ışık tutması amacıyla;

1. Adı, yaşı ve yetersizliği belirtilir.
2. Değerlendirilen her bir gelişim ya da disiplin alanında, yapabildiği en üst beceriler ölçülebilir ve gözlenebilir ifadeler kullanılarak yazılır.
3. Tüm gelişim ve disiplin alanlarında neler yapabildiğini gösteren değerlendirme çizelgesi oluşturulur.
4. Gelişim ve disiplin alanlarında kazanması beklenen eğitsel gereksinimleri ve bu gereksinimlerin öncelikleri belirlenir.
5. Bireyin yöneltileceği eğitim ortamının eğitim programına göre bireyle ilgili yapılacak eğitimin uzun dönemli amacı yazılır.
6. Gerekli destek hizmetler gözden geçirilir, sıralanarak yazılır.

Yapılan bu eğitsel değerlendirme sonrasında öğrencinin eğitsel gereksinimlerinin karşılanması amacıyla oluşturulan ve yerleştirme sonrasında BEP Geliştirme Biriminin hazırlayacağı bireyselleştirilmiş eğitim programına temel teşkil edecek olan **yöneltme raporu** düzenlenmiş olur.

Yöneltme kararı verilirken, birey için en az sınırlandırılmış eğitim ortamı göz önünde bulundurulur. En az sınırlandırılmış eğitim ortamı, öğrencinin gereksinimlerini en iyi karşılayabileceği, en çok amacı gerçekleştirebileceği, en fazla sürede normal yaşlarıyla bir arada bulunabileceği eğitim ortamı anlamına gelmektedir. Öğrencinin yöneltildiği eğitim ortamının, en az sınırlandırılmış eğitim ortamı özelliği gösterebilmesi, bu ortamda sunulacak destek hizmetlere de bağlıdır.

Yöneltme kararı raporlaştırılırken, okul ve kurum adı verilmeden, eğitim gereksinimlerine ve gereksinim önceliklerine uygun, yerleştirme seçenekleri önerilir. Bu yöneltme raporuna dayanarak yerleştirmeyi yapacak ve yerleştirme ortamının bireye uygunluğunu sağlayacak olan kurum özel eğitim hizmetleri kuruludur.

- ✓ Çocuğun güçlü yanları; onun öğrenmesinin, öğretim ve desteklerin plânlanmasının başlangıç noktasıdır. Çocuğun güçlü yanları o alanda çocuğun en iyi yapabildiğidir.
- ✓ Güçlü yan o alanda çocuğun en iyi yapabildiği ise, sonraki adım da gereksinimdir.
- ✓ Güçlü yanlar ve gereksinimler betimlenirken gelişimsel süreç dikkate alınmalı, güçlü yanlar yazılırken olumlu ifadeler kullanılmalıdır.

Eğitsel değerlendirme temel alınarak;

- ✓ Öğrencinin yaşı, yetersizliği,
- ✓ Tüm gelişim ve disiplin alanlarında yapabildiği en üst becerileri, buna ilişkin değerlendirme çizelgesi,
- ✓ Gereksinimleri ve gereksinim öncelikleri,
- ✓ İhtiyaç duyabileceği destek hizmetler ,
- ✓ Bireyin yöneltileceği müfredat programına göre eğitimin uzun dönemli amacı,
- ✓ Eğitim ortam veya ortamları desenlenerek, belirlenen yerleştirme önerisi doğrultusunda **yöneltme raporu** hazırlanır.

TANILAMA

YÖNELTME KARARI

Eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibi tarafından öğrenci için en az sınırlandırılmış eğitim ortamı, eğitsel gereksinimleri ve yerleştirme seçenekleri göz önünde bulundurularak yönettme raporu düzenlenir.

YERLEŞTİRME

YERLEŞTİRME SEÇENEKLERİ

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM		ÖZEL EĞİTİM		GENEL EĞİTİM			
OKUL ÖNCESİ	HAZIRLIK SINIFI	ÖZEL EĞİTİM OKULU		GENEL EĞİTİM OKULU		HASTANEDE EĞİTİM	EVDE EĞİTİM
Tanısı konulmuş özel eğitim gerektiren çocuklara yönelik; okul öncesi sınıf ve kurumlarında sürdürülen eğitim uygulamaları	Özel eğitim gerektiren öğrencilerin gelişim özellikleri ve bireysel yeterlilikleri açısından örgün eğitimi izleyebilecekleri duruma getirmek üzere sürdürülen eğitim uygulamaları	Benzer öğrenme yetersizlikleri olan ya da tüm düzenlemelere rağmen normal eğitim programından yararlanamayan özel eğitim gerektiren bireylere hizmet veren, özel olarak yetiştirilmiş personelin, geliştirilmiş eğitim programlarının ve yöntemlerinin uygulandığı eğitim uygulamaları		Özel eğitim gerektiren bireylerin, yetersizliği olmayan akranları ile birlikte eğitim ve öğretimlerini resmi ve özel okul öncesi, ilköğretim, orta öğretim ve yaygın eğitim kurumlarında sürdürmeleri esasına dayanan destek eğitim hizmetlerinin sağlandığı eğitim uygulamaları		Çeşitli hastalıklardan dolayı hastanede yatan ve tedavi gören çocuklar için hastanede sürdürülen eğitim uygulamaları	Zorunlu eğitim çağında fiziksel, duygusal, sosyal ve iletişim yetersizlikleri nedeni ile eğitim kurumlarından doğrudan yararlanamayan bireylerin bir ilköğretim okuluna kaydı yapılarak evde sürdürülen eğitim uygulamaları
Gelişim ve bireysel özellikleri dikkate alınarak, özel eğitim gerektiren çocukların okul öncesi eğitim süreleri uzatılabilir.		ÖZEL EĞİTİM OKULU	ÖZEL EĞİTİM OKULU GENEL SINIF	ÖZEL EĞİTİM SINIFI	GENEL EĞİTİM SINIFI		
		Birden fazla alanda yetersizliği olan bireylere yönelik eğitim uygulamaları	Benzer yetersizlikleri olan ancak birden fazla yetersizliği olmayan bireylere yönelik eğitim uygulamaları	Benzer yetersizliği olan bireylere yönelik eğitim uygulamaları	Benzer yetersizlikleri olan ancak birden fazla yetersizliği olmayan, yetersizlik zihinsel öğrenme yetersizliği ise orta düzeyde olan bireylere yönelik kaynaştırmayı esas alan eğitim uygulamaları		

YERLEŞTİRME

YÖNELTME RAPORU

ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ KURULU
YERLEŞTİRME KARARI

Madde 14/h:

Özel eğitim gerektiren bireylerin yönlendirme raporu çerçevesinde özel eğitim okulu veya diğer okullara yerleŐtirilmesini sağlar. İlinde eğitimi sağlanamayan özel eğitim gerektiren bireyleri yatılı okullara yerleŐtirmek üzere Bakanlığa bildirir.

Madde 16/d:

Özel eğitim gerektiren bireylerin, yönlendirme raporu çerçevesinde, kaynaştırma uygulamalarına, özel eğitim sınıflarına veya özel eğitim kurumlarına yerleştirilmesi kararını alır.

ÖĞRENCİNİN KAYDININ YAPILACAĞI
OKULUN BEP GELİŞTİRME BİRİMİ

Yerleştirme sonrasında bireyin yerleştirildiği kuruma, eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibince hazırlanmış olan ayrıntılı dosyası sunulur. Bu dosyada öğrencinin yöneltme raporu bulunur.

Ailenin İtiraz Hakkı

Madde 21:

Özel eğitim gerektiren bireyin; belirleme, tanılama ve yerleştirme sürecinde; aile, öncelikle bilgilendirilir ve yerleştirme sürecinde ailenin yazılı onayı alınır. Buna rağmen aile, yeni bir değerlendirme isteği ile her bir süreçte en fazla bir defa özel eğitim hizmetleri kuruluna, doğrudan itiraz edebilir. Özel eğitim hizmetleri kurulu söz konusu başvuruyu uygun gördüğü takdirde yeni bir değerlendirme sürecini başlatır, bir ay içinde aileyi bilgilendirir.

Yerleştirme ve İzleme

Madde 20:

Özel eğitim gereksinimleri belirlenerek tanılanmış bireyler için eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibi tarafından yöneltme kararı alınır. Özel eğitim hizmetleri kurulu bu bireylerin kaynaştırma uygulamaları yapan okul ve sınıflara, özel eğitim okul ve sınıflarına yerleştirilmeleri kararını alır. Yerleştirilen öğrencilerin izlenmesi okul, eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibi ve özel eğitim hizmetleri kurulu tarafından iş birliği içinde yürütülür. Öğrencinin kaydettiği gelişmeler belli aralıklarla düzenli olarak izlenir. Kayıt tarihinden itibaren en az üç aylık izleme süreci sonunda, rehberlik ve danışma hizmetleri kurulu; uygun yerleştirilmediği düşünülen öğrenci için doğrudan özel eğitim hizmetleri kuruluna başvurabilir. Rehberlik ve danışma hizmetleri kurulu başvurusunda öğrenci ve alınan önlemler hakkında ayrıntılı bir rapor düzenler. Rapor uygun bulunursa, özel eğitim hizmetleri kurulu eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibi ile iş birliği kurarak yeni bir değerlendirme sürecini başlatır. En geç bir ay içerisinde rehberlik ve danışma hizmetleri kuruluna sonucu bildirir.

II. BÖLÜM

BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PROGRAMLARININ GELİŞTİRİLMESİ VE UYGULANMASI

BEP NEDİR?

Öğrencinin yerleştirildiği kuruma; eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibi tarafından hazırlanmış olan ayrıntılı dosya iletilmiştir. Bu dosyada; öğrencinin yaşı, yetersizliği, tüm gelişim ve disiplin alanlarında neler yapabildiğini gösteren değerlendirme çizelgesi, bireyin gereksinimleri ve gereksinim öncelikleri, sunulacak olan destek hizmetleri de içeren yöneltme raporu bulunur. BEP geliştirme birimi, bunu temel alarak BEP dosyasını oluşturur, bireyselleştirilmiş eğitim programlarını hazırlar.

Bireyselleştirilmiş eğitim programları, grup hedefleri doğrultusunda öğrenciye özgü bireysel hedeflerin olması ve bu hedeflere nasıl ulaşılacağına belirlenmesidir.

Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı
Madde 62:

Özel eğitim gerektiren birey için geliştirilen ve ailesi tarafından onaylanan bireyselleştirilmiş eğitim programı; bireyin, ailenin, öğretmenin gereksinimleri doğrultusunda hazırlanan ve hedeflenen amaçlarda verilecek destek eğitim hizmetlerini içeren özel eğitim programıdır.

Bireyselleştirilmiş eğitim programları, bireyin tüm gelişim ve disiplin alanlarında gözlem, gelişim ve değerlendirme ölçekleri kullanılarak ve hedeflenen amaçların gerçekleşme düzeyi doğrultusunda değerlendirilir. Birey için hazırlanacak bireyselleştirilmiş eğitim programında ve yöneltme kararında bu değerlendirmeler esas alınır.

BEP SAYESİNDE ÖĞRENCİNİN,

- ✓ Yapabilecekleri betimlenir,
- ✓ Kendi öğrenmesi ile ilgili daha fazla sorumluluk almasına yardımcı olunur,
- ✓ Öğrenmesi izlenir,
- ✓ İlerlemeleri kaydedilir.

BEP,

- ✓ Aile ile diğer birim üyelerinin ilişkilerine katkıda bulunur,
- ✓ BEP geliştirme biriminin; öğrencinin gelişimini değerlendirmesini sağlar,
- ✓ BEP geliştirme biriminin; programı, materyali ve eğitime başlama noktalarının etkililiğini değerlendirmesine yardımcı olur.

NEDEN BEP?

BEP, özel eğitim gereksinimi olan birey için eğitsel bir yol haritasıdır ve BEP'in geliştirilmesine aşağıda sıralanan ilkeler rehberlik etmelidir:

- ✓ Özel eğitim, bireye yönelik olarak hazırlanan bir hizmetler ve destekler dizisidir.
- ✓ Yapılan plânlamada, bireyin yaşantılarına saygı ve güven temel alınmalıdır.
- ✓ Aile, çocuğa yönelik ve çocukla birlikte yaşam boyu plânlamanın temelini oluşturur.
- ✓ Dayanışmacı ilişkiler temeline dayalı olarak çalışan ekipler kurulması, çocuğun eğitim yaşantısının başarıya ulaşması açısından büyük önem taşır.
- ✓ Tüm çocuklar içinde yaşadıkları topluma; bu çocukların eğitim sorumluluğu da, içinde yaşadıkları toplumun bir ögesi olarak okula aittir.

NEDEN BEP?

Okul ve sınıfta yapılan çalışmaların özünü; plânlama, öğretme ve ölçme teknikleri oluşturur. Okul bünyesinde gerçekleşen bu genel düzenlemeler, çocuğun beceri, yetenek ve ilgilerini de göz önünde bulundurur. Çocukların büyük çoğunluğu bu düzenlemeler çerçevesinde öğrenebilir ve gelişebilir. Bununla birlikte, öğrenme ve ilerleme kaydetmekte güçlük çeken bireylerin özel eğitime gereksinimi olabilir.

Eğer öğrencinin;

- a. Aynı yaş grubundaki çocuklara sağlanan eğitim olanaklarından yararlanmasını engelleyen özel eğitim gereksinimi varsa,
- b. Engeli ya da yetersizliği eğitimsel performansını olumsuz etkiliyorsa,
- c. Gereksinimlerinin karşılanması için özel düzenlenmiş destek eğitime gereksinim duyuluyorsa,

bireyselleştirilmiş eğitim programlarına ihtiyaç var demektir.

BEP'İ KİM HAZIRLAR?

- ✓ Başkan
- ✓ Öğretmen
- ✓ Özel eğitim gerektiren birey
- ✓ Rehber öğretmen-psikolojik danışman
- ✓ Gezerek özel eğitim görevi verilen öğretmen
- ✓ Eğitim programları hazırlamakla görevlendirilen öğretmen
- ✓ Eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibi temsilcisi
- ✓ Aile
- ✓ Diğer.....

BEP Geliştirme Birimi

Madde 63:

Özel eğitim ve kaynaştırma uygulamaları yapılan okul ve kurumlarda özel eğitim gerektiren bireyler için, bireyselleştirilmiş eğitim programının geliştirilmesi, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirme birimi oluşturulur. Bu birimlerin, yakın çevrelerinde birim kurulamayan kurumlardaki özel eğitim gerektiren bireylere de destek eğitim vermesi için hizmet alanları özel eğitim hizmetleri kurulu tarafından belirlenir.

Bu birim; kurum müdürü veya görevlendireceği müdür yardımcısının başkanlığında, gezerek özel eğitim görevi verilen öğretmen, aile, özel eğitim gerektiren öğrenci, rehber öğretmen-psikolojik danışman, eğitim programları hazırlamakla görevlendirilen öğretmen, özel eğitim gerektiren öğrencinin sınıf öğretmeni veya hazırlanan programın içeriğine uygun branş öğretmeni, gerektiğinde tanılama, izleme ve değerlendirme ekibinden görevli bir kişiden oluşur.

BEP Geliştirme Birimi Başkanı'nın sorumlulukları

- Öğrencinin, birime gelene kadar toplanmış olan bilgilerinin birime sunulmasını sağlar.
- BEP dosyalarının oluşturulmasını ve bilgilerin korunup, saklanmasını sağlar.
- BEP geliştirilmesi, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi için zaman çizelgesi oluşturur, uygulanmasını sağlar.
- Tüm hizmet planı doğrultusunda yapılacak uyarlamaların, sağlanacak yardımın ve destek hizmetlerin yürütülmesini sağlar.
- Birim üyelerinin değerlendirme raporlarını toplar, son değerlendirme raporunun hazırlanmasını sağlar.

Özel Eğitim Gerektiren Bireyin sorumlulukları:

- Bir öğretim dönemi içinde ne öğrenmek istediğini, gereksinimlerini ve güçlü yanlarını gözden geçirerek, birime bilgi aktarır.
- Umut ve arzuları konusunda ekibe düşünce ve duygularını ifade eder

Başkan

Özel Eğitim Gerektiren Birey

BEP Geliştirme Birimi Başkanı Madde 64. a)

- Birimi oluşturur, üyeleri belirler, toplanılan plânları.
- Bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirilmesi, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi sürecinde, bireyin gereksinimleri doğrultusunda kurum içi düzenlemeleri yapar.
- Bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirilmesi sürecinde yapılan çalışmalarını, değerlendirmeleri izler, gereksinim duyulan araç-gerecin geliştirilmesi veya sağlanması için özel eğitim hizmetleri kurulu ile eşgüdümü çalışır.

Madde 64. e)

- Bireyselleştirilmiş eğitim programlarının hazırlanışı sırasında kendi gereksinim ve isteklerini belirtir.
- Çalışmalara etkin biçimde katılır.
- Değerlendirme sonrasında çıkan eğitim önlemleri ve yöneltme kararında isteğini belirtir.

Anne-babanın sorumlulukları:

- Çocuğunun gelişim süreci, öyküsü ve mevcut durumu hakkında birime bilgi verir, gözlemlerini aktarır.
- Ailenin olanak ve sınırlılıklarını bildirerek birimin kararlarının belirlenmesinde etkin rol oynar.
- İzleme ve yeniden değerlendirme süreciyle ilgili çalışmalara katılır.

Rehber öğretmen - psikolojik danışmanın sorumlulukları:

- Aile eğitimi ve rehberliği yapar.
- BEP sürecinde öğrenciye ve aileye psikolojik danışmanlık yapar.
- BEP süreci ve sonucunda değerlendirme yapar ve rapor hazırlar.
- Öğrencinin gelişiminin kaydedilmesinde kullanılacak olan izleme çizelgelerinin oluşturulmasında görev alır.
- İzleme ve yeniden değerlendirme sürecinde görev alır.

Aile

Madde 64. d)

- Bireyselleştirilmiş eğitim programının geliştirilmesi sürecinde gereksinimleri iletir.
- Çocuğu ile ilgili hedeflerini ve plânlarını belirtir.
- Eğitim programının uygulanması sırasında çalışmalara etkin bir şekilde katılır, gerektiğinde eğitim araç gereç desteği sağlar.

Rehber Öğretmen - Psikolojik Danışman

Madde 64. f)

- Bireyin özel eğitim gereksinimleri doğrultusunda görüşünü belirtir ve bireye rehberlik yapar.
- Bireyin gelişimini izler.

Gezerek özel eğitim görevi verilen öğretmenin sorumlulukları:

- Özel eğitim gerektiren öğrencinin gereksinimlerinin belirlenmesinde ve gereksinimlerinin önceliklere göre sıralanmasında görev alır, önerilerde bulunur, eğitsel hedefler belirler.
- BEP sürecinde ve sonunda değerlendirme yapar ve rapor hazırlar.
- Öğrencinin gelişiminin kaydedilmesinde kullanılacak olan izleme çizelgelerinin oluşturulmasında görev alır.
- İzleme ve yeniden değerlendirme sürecinde görev alır.

Öğretmenin sorumlulukları:

- Öğrencinin sınıf içi davranışlarının, akademik performansının, uyum davranışlarının, sosyal durumunun, iletişim becerilerinin belirlenmesinde, ana-baba görüşmelerinin yürütülmesinde görev alır.
- Öğretim yöntemleri, teknikleri, sırası ve sınırlılıkları ile ilgili hedefleri belirler.
- BEP sürecinde ve sonunda değerlendirme yapar ve rapor hazırlar.
- Öğrencinin gelişiminin kaydedilmesinde kullanılacak olan izleme çizelgelerinin oluşturulmasında görev alır.
- İzleme ve yeniden değerlendirme sürecinde görev alır.

Gezerek Özel Eğitim Görevi Verilen Öğretmen

Öğretmen

Madde 64. b)

- Kurumun olanaklarına ve bireyin gereksinimlerine göre hazırlanan bireysel eğitim plânlarını, kaynaştırma uygulamaları yapılan kurumlar ile özel eğitim kurumlarında uygular.
- Değerlendirme ölçeklerinin geliştirilmesinde görüşünü bildirir.
- Gerektiğinde bireye, aileye, öğretmene ve kuruma bilgi verir.

Madde 64. c)

- Bireyselleştirilmiş eğitim programlarının hazırlanmasında, uygulanmasında ve değerlendirilmesinde etkin görev alır.
- Plânlanan eğitim programlarını uygulamaya dönüştürür.
- Bireyin gelişimine göre yeni bireysel eğitim programı önerileri hazırlar.

Eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibi temsilcisinin sorumlulukları:

- Yerleştirmeden sonra izleme ve yeniden değerlendirme sürecinde, gerekli danışmanlığı ve değerlendirmeyi yapar.
- Yerleştirme sonrası kurgulanan izleme çalışmalarını ekip adına plânlar ve sürdürür, izleme sürecinde ekibe gelen izleme bilgilerini toplar ve gerekiyorsa yeniden değerlendirmeyi önerir.
- Yerleştirme sonrasında, yerleştirmenin yapıldığı kuruma, bireye, bireyin ailesine ve BEP birimine danışmanlık yapar, tüm yöneltme bilgilerini birime, BEP geliştirme birimine ilişkin bilgileri de eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibine iletir.

Eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibi temsilcisi

Madde 64. g)

- Birey için saptanan destek eğitim hizmetlerinin uygulanmasında rehberlik eder.
- Bireyin gelişimini okul rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri servisi ile iş birliği içinde izler.

Eğitim programları hazırlamakla görevlendirilen öğretmenin sorumlulukları:

- BEP sürecinde ve sonunda değerlendirme yapar ve rapor hazırlar.
- Bireyin gelişiminin kaydedilmesinde kullanılacak olan izleme çizelgelerinin oluşturulmasında görev alır.
- İzleme ve yeniden değerlendirme sürecinde görev alır.

Eğitim Programları Hazırlamakla Görevlendirilen Öğretmen

Madde 64. h)

- Bireyselleştirilmiş eğitim programlarının hazırlanmasında, uygulanmasında ve değerlendirilmesinde etkin görev alır.
- Değerlendirme ölçekleri geliştirir. Gerekseenim duyulan araç-gerecin geliştirilmesi veya sağlanması için başkan ile eş güdümlü çalışır.
- Bireyin gelişimine göre yeni bireyselleştirilmiş eğitim programı önerileri hazırlar.
- Gerektiğinde bireye, aileye, öğretmene danışmanlık yapar.

BİREYİN KAYDININ YAPILDIĞI YERE GÖRE BEP GELİŞTİRME BİRİMLERİ

YERLEŞTİRME KARARI

BİREYİN KAYDININ YAPILACAĞI EĞİTİM KURUMU
(Genel ve Özel Eğitim Sınıfı/Okulu/Kurumu/Merkezi/Evde-Hastanede Eğitim vb.)

BEP GELİŞTİRME BİRİMİ

- * Bireyin o anki performansı,
- * Kısa dönemli öğretim hedeflerini de içeren uzun dönemli amaçları,
 - * Bireye sağlanacak özel eğitim hizmetleri,
 - * Verilecek destek hizmetleri,
- * Normal eğitim programlarının hangi alanlarında bireye yönelik uyarlama yapılacağı,
 - * Değerlendirme süreci,
 - * Bu tür hizmetlerin uygulanması için öngörülen süre,
 - * Programın devam edeceği zaman çizelgesi,
- * Birey için hangi koşullarda ne tür ve nasıl düzenlemeler yapmak gerektiği yazılarak BEP HAZIRLANIR

..... OKULU / SINIFI

Nasıl : yöntem, teknik ve materyal ile

Ne zaman : günü saatleri arasında

Kimlerle birlikte : etkinliklerinde yaş grubu ile..... çalışmasında

Kim tarafından : gereksinimine yönelik olarak..... öğretmeni

Nerede : etkinliğinde kendi sınıfında,
..... etkinliğinde sınıfında
..... etkinliğinde kaynak odada

BEP GELİŞTİRME BİRİMİ TOPLANTISI

BEP geliştirme birimi toplantısı,

- ✓ Öğrenci odaklıdır.
- ✓ Karar verme sürecinin paylaşılmasıdır.
- ✓ Sorunlara çözüm üretmeyi hedefler.
- ✓ Tüm üyeler için rahat ve çekici bir ortamdır.
- ✓ Herkesin bakış açısına ve görüşüne değer veren bir birlikteliktir.
- ✓ Öğrencinin geleceği ile ilgili iyimser ve olumlu bir yaklaşımdır.

- ✓ Personel odaklı değildir.
- ✓ Karşıtlıklar veya tartışma ortamı değildir.
- ✓ Araştırma yapmak amacıyla bir araya geliş değildir.
- ✓ Öğrenci, personel ve aile açısından göz korkutucu bir ortam değildir.
- ✓ Problemin herkes adına uzmanlar tarafından çözüldüğü bir ortam değildir.
- ✓ Olumsuzluğa odaklanan bir yaklaşım değildir.

BEP HAZIRLARKEN

- a) BEP geliştirme birimi üyeleri BEP'in amaç ve hedeflerini gerçekleştirmek için;
 - Öğrencinin güçlü yönlerine ve sahip olduğu yeteneklere odaklanmalıdır.
 - Sürekli iletişim içinde olmalı, iş birliği içinde çalışmaya önem vermelidir.
- b) Ders plânları, bireyin BEP'inde yer alan amaç ve hedefleri yansıtmalıdır.
- c) Öğretim yöntemleri çeşitlilik oluşturmalıdır.
- d) İzleme ve değerlendirme çalışmaları plânlı olarak yapılmalıdır.
- e) Destek hizmetler, yöneltme raporunda belirtildiği şekilde verilmelidir.
- f) Öğrencinin toplum içindeki ortamlara katılımını desteklemek amacıyla düzenlemeler yapılmalıdır.
- g) Özel eğitim gerektiren bireylere yönelik etkinlik gösteren sivil toplum örgütleriyle gerekli görüldüğünde iş birliği içinde çalışılmalıdır.

TOPLANTIDAN ÖNCE BİRİM BAŞKANININ SORMASI GEREKEN SORULAR

- ✓ Tüm üyeler toplantı yer ve zamanı hakkında bilgilendirildi mi?
- ✓ Toplantıdan önce tüm izin ve onaylar alındı mı?
- ✓ Tüm birim üyeleri, toplantı gündemini destekleyecek yazılı dokümanlarını yanlarında getirmek zorunda olduklarını biliyorlar mı?
- ✓ Tüm birim üyeleri toplantıda öğrencinin güçlü yanlarının, gereksinimlerinin ve hedeflerinin tartışılacağını biliyorlar mı?
- ✓ Toplantıda gerekli olacak belge ve yazışmalar hazır mı?
- ✓ Var olan raporlarla ilgili hedefler toplantı öncesinde gözden geçirildi mi?
- ✓ Yönelme raporundan çıkarılan güçlü yanlar ve gereksinimlerle ilgili açık ve anlaşılır bir liste hazırlandı mı?

BEP sürecinde BEP geliştirme birimi tarafından tüm öğrenciler için dikkate alınacaklar:

1. Öğrencinin güçlü yanları
2. Ailenin, çocuğunun eğitimi ile ilgili görüşleri ve beklentileri
3. Bireye ilişkin ölçüm sonuçları

BEP geliştirme birimi tarafından gerektiğinde dikkate alınacaklar:

Öğrencinin

4. Öğrenmeyi etkileyecek zihinsel gelişimi ilgili sorunu var mı?
5. Görme ile ilgili sorunu var mı?
6. İşitme ile ilgili sorunu var mı?
7. Öğrenmeyi etkileyecek uyum sorunu var mı?
8. İletişim, dil ve konuşma sorunu var mı?
9. Kas, eklem, iskelet ve sinir sistemi ile ilgili sorunu var mı?
10. Yardımcı teknoloji, cihaz ve/veya hizmet gereksinimi var mı?

Madde 64:

a. Başkan:

1. Birimi oluşturur, üyeleri belirler, toplantıları planlar,
2. Bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirilmesi, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi sürecinde, bireyin gereksinimleri doğrultusunda kurum içi düzenlemeleri yapar,
3. Bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirilmesi sürecinde yapılan çalışmaları, değerlendirmeleri izler, gereksinim duyulan araç-gerecin geliştirilmesi veya sağlanması için özel eğitim hizmetleri kurulu ile eşgüdümlü çalışır.

BEP; İLK TOPLANTI GÜNDEMİ

1. Birim üyelerinin selamlaşması ve tanışması,
2. Toplantının amacının ve varsa bir önceki toplantı tutanağının gözden geçirilmesi,
3. Özel eğitim ve BEP'e ilişkin hakların ve süreçlerin gözden geçirilmesi,
4. Daha önce bir BEP uygulanmışsa;
 - ✓ Değişimin sonuçları,
 - ✓ Gereksinimlerin birbirinden nasıl etkilendiği,
 - ✓ Genel müfredat içinde çocuğun yetersizliğinin, eğitime katılımını ve gelişimini nasıl etkilediği,
5. Öğrencinin performansının değerlendirilmesi,
 - ✓ Genel müfredata göre nerede olduğu,
 - ✓ Güçlü yanları,
 - ✓ Eğitimsel gereksinimleri,
 - ✓ Gereksinim öncelikleri,
 - ✓ Öğrenme özellikleri,
6. Uzun dönemli ve kısa dönemli amaçların geliştirilmesi,
7. Destek hizmetlerin belirlenmesi,
8. Sorumluluklarının belirlenmesi ve ilgili personelin bilgilendirilmesi,
9. Toplantıya katılanların ve toplantı sırasında alınan kararların, yapılan tartışmaların yazılı olarak, kaydedilmesi ve uyuşma sağlanamayan kararların gözden geçirilmesi,
10. Sonraki BEP toplantısının gündemine ilişkin öneriler.

KARAR ALIRKEN;

- ✓ Tüm üyelerin kararlara katılmasına özen gösterin.
- ✓ "Bu karara katılmayan var mı?" sorusunu sorun. Katılmayan varsa, kararda ısrarcı olmak yerine, bir kez daha değerlendirin.
- ✓ Tüm bunlara karşın kararlara katılmayan üyenin katılmadığı kararla ilgili olarak fikrini yazılı olarak beyan etmesini sağlayın.

BEP GELİŞTİRME BİRİMİ

BEP HAZIRLAMA SÜRECİNDE

NELERE DİKKAT ETMELİ

- ✓ BEP çalışmasının sonucunda öğrencinin neyi bilmesini veya neyi yapabiliyor olmasını istiyoruz?
- ✓ Gereksinim ve gereksinim önceliklerini nasıl sıraladık?
- ✓ Öğrencinin yetersizliği, öğrenmesini nasıl etkiliyor?
- ✓ Öğretime nereden başlayacağız?
- ✓ Hedefe ulaştığında öğrencide ne göreceğiz?
- ✓ Öğrenmeyi neyle ve nasıl ölçeceğiz?

BEP GELİŞTİRME BİRİMİ

BEP TOPLANTISINDAN SONRA

NELERE DİKKAT ETMELİ

- ✓ Geliştirilen BEP'le ilgili sorumluluklarımızı belirledik mi?
- ✓ Anne ve babanın görüş ve önerilerini aldık mı?
- ✓ BEP'in tamamlanması için tarih belirledik mi?
- ✓ BEP süreci tamamlanmışsa, sürecin sonlandırıldığını belirttik mi?
- ✓ Tüm bunları açık ve anlaşılır bir dille yazdık mı?

HER ÜYENİN TOPLANTI SONRASI İÇİN KONTROL LİSTESİ

- ✓ Toplantı hedefleri ile toplantı sonunda ulaşılan sonuçlar uyumlu mu?
- ✓ Bir ekip üyesi olarak ,bana uygun olmayanları dile getirdim mi?
- ✓ BEP'in hedeflerini gerçekleştirmek için, gerek duyduğum materyali, geliştirmem gereken etkinlikleri ve başvurabileceğim kişileri belirledim mi?
- ✓ Diğer birim üyeleri ile iletişim kurabiliyor muyum?

ETKİLİ BİR BEP İÇİN ÖNERİLER

- 1. Bireyi ve aileyi sürece katın!**
Bireyi mümkün olduğunca kendi amaçları, hedefleri konusunda karar verme sürecine katın. Ailenin katılımı, sürecin evde devamlılığına katkıda bulunur.
- 2. Kullanımı kolay bir format geliştirin!**
Geliştirdiğiniz formatın gereken tüm öğeleri içermesine ve tamamlaması kolay bir format olmasına özen gösterin.
- 3. BEP yazılırken BEP'in uygulanmasında görev alacak olanların mutlaka sürece katılmış olmalarına özen gösterin!**
Uygulamada görev alacak olanlar, geliştirilen bu çalışmanın kendi ortamlarında işe yarayıp yaramayacağını değerlendirmek şansına ve hakkına sahip olmalıdırlar.
- 4. BEP yazımında açık ve anlaşılır bir dil kullanın!**
Burada kullanılacak dil olumsuz ve belirsiz ifadeler içermemeli, bireyin gereksinimlerini ve eylem plânını betimlemeye yönelik olmalıdır.
- 5. BEP yazarken kısa, öz ifadeler kullanın!**
Bireyle ilgili her detayın bulunması gerekli değildir ancak, destek hizmetlerin ve uyarlanmış program hedeflerinin betimlenmesi gerekir.
- 6. Yapılabilecekler konusunda gerçekçi olun!**
Tamamlanması yıllar alacak bir BEP yazmak yerine, en çok bir yılı yansıtacak amaçlar esas alınmalıdır.
- 7. Tüm formları saklayabileceğiniz ve bilgileri kaydedebileceğiniz bir BEP dosyası hazırlayın!**
Bu dosyada formların, bilgilerin ve tutanakların korunabildiği bölümler olmalıdır.

Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Dosyası

Madde 74:
Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Dosyası Çizelgeler ve Dosyalar Bölümünde 30'uncu sırada yer almaktadır.

Sayfa 50'de dosyanın ön kapağına, 51'de arka kapağına ilişkin örnek, Sayfa 52-57'de BEP hazırlama sürecinde kullanılacak form seti örneği sunulmuştur

BEP DOSYASI ÖN KAPAK

ÖĞRENCİNİN			
Adı Soyadı		Numarası	
Cinsiyeti		Yaşı	
Ev Adresi		Ev Telefonu	FOTOĞRAF

	Adı Soyadı	Adresi	İş Telefonu	Cep Telefonu
Anne				
Baba				
Diğer Kişi				
Birim Başkanı				

BEP GELİŞTİRME BİRİMİNE ULAŞAN BİLGİLER			
	Tarih	Nereden Geldiği	Açıklama
Gönderme Raporu			
Yöneltilme Raporu			
Yerleştirme Raporu			
İzleme / Yeniden Değerlendirme			

BEP DOSYASI ARKA KAPAK

BEP GELİŞTİRME BİRİMİ ÜYELERİ	
GÖREVİ / KONUMU	ADI SOYADI
Birim Başkanı	
Özel Eğitim Gerektiren Birey	
Aile	
Öğretmen	
Gezerek Özel Eğitim Görevi Verilen Öğretmen	
Rehber Öğretmen-Psikolojik Danışman	
Eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibi temsilcisi	
Eğitim Programları Hazırlamakla Görevlendirilen Öğretmen	

YÖNERGE

1. Bu dosyanın kapağındaki bilgileri eksiksiz olarak doldurun.
2. Dosyadaki bilgileri güncelleyin.
3. BEP toplantısı tutanaklarını tarih sırasına göre dosyalayın.
4. Dosyayı, öğrencinin kayıtlı olduğu okulda koruyun.
5. Öğrencinin yer değiştirmesi halinde dosyayı gönderin. Kurumda dosyanın bir özetini bulundurun.
6. Diğer kurumlardan istenilen bilgileri özet olarak gönderin, dosyanın bütünlüğünün bozulmamasına özen gösterin.

BEP'İN GELİŞTİRİLDİĞİ BEP TOPLANTISI

Öğrencinin: Tarih:
Adı Soyadı :
Sınıfı : Cinsiyeti : BEP' in tamamlanacağı tarih:
Numarası : Yaşı :

KARARLAR:

BEP toplantısına katılanlar

	<u>Adı/Soyadı</u>	<u>İmza</u>
Öğrenci
Anne-Baba
Sınıf öğretmeni
Özel Eğitim Öğretmeni.....
Rehber öğretmen/ psikolojik danışman
BEP Geliştirme Birimi Başkanı

Diğer katılımcılar

Adı Soyadı Görevi

.....
.....

Bir sonraki BEP toplantı tarihi:

ENGEL DIŞINDAKİ SORUNLARIN BETİMLENMESİ

ÖĞRENCİNİN TANILANAN ENGELİ		
1. Öğrencinin öğrenmeyi etkileyecek zihinsel gelişimi ilgili sorunu var mı?	☐ hayır	☐ evet
Yanıt evet ise, eğitim ve öğretim düzenlemeleri ve farklılaştırılması BEP geliştirme birimi tarafından dikkate alınmalıdır.		
2. Öğrencinin görme ile ilgili sorunu var mı?	☐ hayır	☐ evet
Yanıt evet ise, cihaz ve braille desteği verilmesi BEP geliştirme birimi tarafından dikkate alınmalıdır.		
3. Öğrencinin işitme ile ilgili sorunu var mı?	☐ hayır	☐ evet
Yanıt evet ise, öğrencinin dil, iletişim ve işitme cihazı ile ilgili gereksinimleri BEP geliştirme birimi tarafından dikkate alınmalıdır.		
4. Öğrencinin öğrenmeyi etkileyecek uyum sorunu var mı?	☐ hayır	☐ evet
Yanıt evet ise, öğrencinin uyum sağlamasına yönelik yapılacak plânlama BEP' in bir parçası olarak dikkate alınmalıdır.		
5. Öğrencinin iletişim, dil ve konuşma sorunu var mı?	☐ hayır	☐ evet
Yanıt evet ise, öğrencinin iletişim, dil ve konuşmasına yönelik gereksinimleri BEP geliştirme birimi tarafından dikkate alınmalıdır.		
6. Öğrencinin kas, eklem, iskelet ve sinir sistemi ile ilgili sorunu var mı?	☐ hayır	☐ evet
Yanıt evet ise, öğrencinin fiziksel rehabilitasyona yönelik gereksinimleri BEP geliştirme birimi tarafından dikkate alınmalıdır.		
7. Öğrencinin yardımcı teknoloji, cihaz ve/veya hizmet gereksinimi var mı?	☐ hayır	☐ evet
Yanıt evet ise, öğrencinin bu gereksinimleri BEP geliştirme birimi tarafından dikkate alınmalıdır.		

BEP TOPLANTISI

Öğrencinin ;

Adı Soyadı :

Sınıfı :

Numarası :

Cinsiyeti :

Yaşı :

Tarih:

Toplantı No:

GÜNDEM :

BEP toplantısına katılanlar

Adı/soyadı imza

Öğrenci

Anne-Baba

KARARLAR:

Sınıf öğretmeni

Özel Eğitim Öğretmeni

Rehber öğretmen

Birimi Başkanı

Diğer katılımcılar

Adı Soyadı Görevi

Bir sonraki BEP toplantı tarihi:

.....

.....

EĞİTİMSEL PERFORMANS

Eğitimsel performans

Çocuğun eğitimsel performansı betimlenirken;

Çocuğun yetersizliğinin ya da üstün yeteneklerinin, müfredat programına katılımını ve bu doğrultuda gelişimini nasıl etkilediğini (eğer çocuk okul öncesi dönemde ise uygun etkinliklere katılımını) betimleyin.

Bunu yaparken sağlık, görme, işitme, sosyal-duygusal durum, genel zeka, akademik performans, iletişim durumu ve motor yeteneklerini dikkate alın.

TÜM HİZMET PLÂNI

Uyarlamalar/yardımlar/destekler/ilgili hizmetler	Kim (Kişi veya Kurum)	Miktar/ Sıklık	Yer	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi
Çocuğun sınıfında veya diğer eğitim ortamlarında sağlanacak destek hizmet ve düzenlemeleri betimleyin. _____ _____ _____	_____ _____ _____	_____ _____ _____	_____ _____ _____	_____ _____ _____	_____ _____ _____
Çocuğun özel eğitim gereksinimini karşılamak üzere sağlanacak özel eğitim hizmetini betimleyin. _____ _____ _____	_____ _____ _____	_____ _____ _____	_____ _____ _____	_____ _____ _____	_____ _____ _____
Özel eğitim gereksinimi olan çocuk için sağlanacak ilgili hizmetleri (fizyoterapi, ulaşım,...) betimleyin. _____ _____ _____	_____ _____ _____	_____ _____ _____	_____ _____ _____	_____ _____ _____	_____ _____ _____
Çocuğun sınıfında ve eğitimle ilgili diğer düzenlemelerde oluşturulacak program uyarlamalarını/uygulamalarını betimleyin. _____ _____ _____	_____ _____ _____	_____ _____ _____	_____ _____ _____	_____ _____ _____	_____ _____ _____
Okul personeline yönelik -eğitim ihtiyacı da dahil- destekleri betimleyin _____ _____ _____	_____ _____ _____	_____ _____ _____	_____ _____ _____	_____ _____ _____	_____ _____ _____

UZUN DÖNEMLİ AMAÇLAR DOĞRULTUSUNDA KISA DÖNEMLİ HEDEFLER

UZUN DÖNEMLİ AMAÇLAR DOĞRULTUSUNDA KISA DÖNEMLİ HEDEFLER		
DİSİPLİN/GELİŞİM ALANI.....		
Ölçülebilir yıllık amaç ve kısa dönemli hedefler		
Yıllık amaç:		
.....		
Amaç doğrultusunda ile ölçülecektir (birden fazla işaretlenebilir).		
Müfredatı temel alan testler	Gözlem kayıtları	Kontrol listeleri
İş örnekleri	Okuma kayıtları	Diğer
Kısa dönemli hedefler:		
.....		
.....		
.....		
.....		

*Her bir gelişim/disiplin alanı için gerekli sayıda çoğaltılarak kullanılacaktır.

BEP VE DEĞERLENDİRME

BEP geliştirme birimi, üyelerin değerlendirme raporlarını alır ve BEP' in amaçları doğrultusunda, bireydeki ilerlemeyi değerlendirir.

Bu değerlendirmeye göre, ilerleme kaydedilmişse BEP'in sonraki amaçları belirlenir. Öngörülen süre içerisinde bireyselleştirilmiş eğitim programının uzun dönemli amaçları doğrultusunda ilerleme kaydedilememişse, ilerlemeyi sınırlandıran ya da engelleyen nedenler belirlenir. Bu nedenler şöyle sıralanabilir:

1. Öğrenciden kaynaklanan nedenler;

Öğrencinin uzun süren bir sağlık sorunu yaşaması, uyumunu güçleştiren psikolojik sorununun olması ve bu sorunlara çözüm getirebilecek uzman desteğinin, yazılı başvurulara rağmen bulunamaması olması vb.

2. Öğretim ile ilgili nedenler;

Amaçların uygun seçilmemiş olması, belirlenen öğretim yöntem ve tekniklerinin uygun olmaması, belirlenen araç-gerecin sağlanamaması vb.

Değerlendirme

Madde 16:

Normal akranlarıyla birlikte eğitim gören özel eğitim gerektiren öğrencilerin, hazırlanan eğitim plânındaki amaçları gerçekleştirme düzeyleri, devam ettikleri okulun sınıf geçme ve sınav yönetmeliğine göre değerlendirilir. Ancak, özür ve özellikleri dikkate alınarak sınavlarda gerekli önlemler alınır ve düzenlemeler yapılır. Özel eğitim okul ve sınıflarında eğitim gören öğrencilerin değerlendirilmesinde, öncelikle bireyselleştirilmiş eğitim plânlarında konulan amaçların gerçekleştirilmesi esas alınır.

3. Ortamdan kaynaklanan nedenler;
Özel eğitim gereksinimi olan öğrencinin eğitim gereksinimine uygun ortam düzenlemelerinin yapılmamış olması vb.

4. Destek hizmetleri ile ilgili nedenler;
Yönelme raporunda belirtilmiş olan destek hizmetlerin ortamda sağlanamamış ya da yetersiz sağlanmış olması vb.

5. Anne-babanın (yatılı kurumlarda ise grup ve etüt öğretmenlerinin) öğretim sürecindeki yeri ile ilgili nedenler;
Anne-babanın, öğrenci ile okul dışında, evde yapması gereken, öğretmen tarafından bildirilmiş çalışmalarını yapmamış olması vb.

6. BEP geliştirme birimi ile ilgili nedenler;
Birimde görev alması gereken ve öğretime destek sağlayacak üyelerden birinin birimde olmamasının etkileri vb.

7. Eğitim personeli ile ilgili nedenler;
Eğitim ve öğretimi yapacak yeterli sayıda ve uygun nitelikte personelin olmaması ya da mevcut eğitim personelinin uygun program ve hizmet içi eğitimle desteklenmemiş olması vb.

8. Eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibi ile ilgili nedenler;
Bireyin tanılama, değerlendirme ve yönelme bilgilerini içeren dosyasının birime ulaşmamış olması, bireyin izlenmesi aşamasında ekibin uygun desteği sağlamamış olmasının etkileri vb.

9. Yerleştirme kararı ile ilgili nedenler;
Yönelme raporuna uygun yerleştirmenin yapılmamış olması vb.

Bireyselleştirilmiş eğitim programının uygulanmasında ilerlemeyi değerlendiren **BEP geliştirme birimi**, bu değerlendirmesini raporlaştırarak **eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibine** sunacaktır.

Teftiş ve Denetim

Madde 79:

Özel eğitim okul ve kurumları ile özel eğitime destek sağlayan kurumların faaliyetlerinin teftiş ve denetimi özel eğitim ve/veya psikolojik danışma ve rehberlik alanlarında yetmişmiş müfettişlerce yapılır.

Öğretmenin Teftiş Edilmesi ve Denetimi

Madde 80:

Öğretmenin teftiş edilmesi ve denetiminde öğretmenin;

- Özel eğitim gerektiren öğrencinin kişisel ve gelişim özelliklerine göre, öncelikle bireyselleştirilmiş eğitim programlarında hedeflenen amaçları gerçekleştirme düzeyini dikkate alarak değerlendirme yapması,
- Özel eğitim gerektiren öğrencinin eğitim kurumuna gelmeden önceki eğitim durumu hakkında bilgi toplamış olması,
- Özel eğitim gerektiren öğrencinin performansını tam olarak kullanmasını sağlaması, cihazların kullanımında titizlik göstermesi,
- Bireyselleştirilmiş eğitim programlarını öğrenciye uygulaması ya da programların uygulanmasını takip etmesi,
- Ailelerle iş birliği içinde olması,
- Özel eğitim gerektiren öğrencinin eğitsel, psikolojik ve tıbbi değerlendirmesinin yapılması için gerekli önlemleri alması,
- Özel eğitim gerektiren öğrencinin eğitiminde kullanılan eğitim yöntemleri konusunda hizmet içi eğitim programlarına katılmış olması, braille-kabartma yazı, doğal-işitsel-sözel gibi eğitim yöntemlerini kullanabilmesi,
- Sınıfında sosyal bütünleşmeyi sağlaması,
- Günlük plânlarında özel eğitim gerektiren öğrencinin bireysel ve gelişim özelliklerini dikkate alarak, alacağı önlemleri belirtmiş olması, konularına dikkat edilir.

Yönetimin Teftiş Edilmesi ve Denetimi

Madde 81:

Yönetimin teftiş edilmesi ve denetiminde yönetimin;

- Öğretim yılı başında özel eğitim gerektiren öğrenciler için alınacak önlemler konusunda plânlama yaparak, özel eğitim ortamında gerekli düzenlemeleri yapmış olması,
- Personelin özel eğitim konusunda bilgi ve deneyimlerini artırmak amacıyla seminer düzenlemesi, kurs düzenlemeye yönelik önlemler alması, kurum içi seminer dönemlerinde özel eğitim konularına ağırlık vermesi,
- Kurum içinde birim, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri servisi ve kurullar arasında eş güdümü sağlaması,
- Eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibi, özel eğitim hizmetleri kurulu, aile, gönüllü kurum ve kuruluşlar, okul aile birliği, eğitim vakfı ve derneği, üniversite, hastaneler ile kurumu arasında iş birliği sağlaması,
- Aile eğitim programlarının hazırlanarak uygulanması için gerekli önlemleri alması,
- Sosyal bütünleşmeyi sağlamak amacıyla özel eğitim gerektiren öğrencilerin de kültürel, sosyal ve serbest zaman etkinliklerine aktif katılımı için önlemler alması,
- Sivil savunma plânının hazırlanması ve her yıl en az iki defa uygulama yapılması konularına, dikkat edilir.

KAYNAKÇA

T.C. Ankara Valiliği Millî Eğitim Müdürlüğü,
2001 **Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Kılavuz Taslağı**, Muharrem ÖZAKSOY, Asude ZİHNİ.
Ankara.

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim, Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
2000 **Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği**,
Ankara.

TİMUÇİN, E. Ufuk
2000 **Zihinsel Yetersizliği Olan Öğrencilerin Yapabildiklerine Göre Hazırlanarak Sınıf Öğretmenine Verilen Öğretim Plânının Ders Amaçlarını Gerçekleştirme Düzeyi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, T.C. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Özel Eğitim Ana Bilim Dalı, Ankara.

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim, Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
1997 **573 Sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin Temel Esaslarının Uygulanmasına Yönelik Mevzuat Çalışması Ön Raporu**. Komisyon, Ankara.

STRICKLAND, Bonnie B.ve TURNBULL,Ann P.
1990 **Individualized Education Programs**.Ohio.

FISCUS, Edvard D. ve C.J.MANDELL
1983 **Bireyselleştirilmiş Eğitim Programlarının Geliştirilmesi**. Doç. Dr. Gönül AKÇAMETE (Ed). Çev.
Hatice Günayer ŞENEL, Elif TEKİN

www.bced.gov.bc.ca/independentschools/spec_ed/samples.doc
INDIVIDUAL EDUCATION PLAN (IEP) SECONDARY SAMPLE

www.childrenwithdiabetes.com/504/
Sample 504 and IEP Plans

college.hmco.com/education/resources/res_prof/students/spec_ed/tools_support/iep.html
Student Resource Center

www.csustan.edu/liberalstudies/forms/forms.htm
IEP Models, IEP Sample Checklist

www.ed.gov/offices/OSERS/OSEP/Products/IEP_Guide/
A Guide to the Individualized Education Program Office of Special Education and Rehabilitation
Services U.S. Department of Education, July 2000

www.educationworld.com/special_ed/index.shtml/
Education World Special Education Subject Center

www.hved.org/spedmanual/Home/intro/contents/Sample_IEP_s/sample_iep_s.html
Minnesota Rule. Sample IEP's. Goals & Obj. Recipes

www.iepwriter.co.uk/sample_iep2.htm
Sample Individual Education Plans

www.integratingstandards.org
Sample: Academic Transition IEP Conference Script

www.nde.state.ne.us/SPED/iepproj/develop/spe.html
Nebraska Department of Education

www.pen.k12.va.us/VDOE/Instruction/Sped/iep_form
Virginia Department of Education's Sample IEP Form

www.reedmartin.com/
Educational Resource Where Parents, Advocates, Attorneys and School Personnel Come for
Accurate Answers to Questions With Strategies to Secure Children's Rights!

www.untangleautism.org/iep.htm
Database of IEPs

www.vesid.nysed.gov/specialed/publications/policy/iep/sampform.htm
The New York State Education Department Sample IEP forms

www.visionplanet.com/
Better IDEAs for Managing
Special Education

**KATKIDA
BULUNANLAR**

- ☆ Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Bölümü
- ☆ Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü
- ☆ Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü
- ☆ Ankara Valiliği Millî Eğitim Müdürlüğü Özel Eğitim ve Rehberlik Şubesi
- ☆ Ankara İlindeki Rehberlik ve Araştırma Merkezleri, Özel Eğitim Okulları ve Kaynaştırma Uygulamaları Yürütülen İlköğretim Okulları